

Glasnik

HRVATSKOG STRUKOVNOG SINDIKATA MEDICINSKIH SESTARA-MEDICINSKIH TEHNIČARA Zagreb, srpanj 2014.

DRAMATIČNA SVJEDOČANSTVA ČLANICA HSS MS-MT-a IZ POPLAVLJENE SLAVONIJE

STR. 4.-15.

Ostali smo bez svega

SILVANA DEKOVIĆ, PREDSEDNICA
PODRUŽNICE HSS MS-MT-a ŠIBENIK

Šibenska bolnica ne poštuje Kolektivni

STR. 16.

NOVA PODRUŽNICA
HSS MS-MT-a U RIJECI

STR. 21.

ŽELJKO KUKIĆ, GLAVNI TEHNIČAR
PSIHIJATRIJSKE BOLNICE LOPAČA

Nije istina da za našu ustanovu ne vrijedi Kolektivni

OBLJEŽEN MEĐUNARODNI DAN SESTRINSTVA TE 23.
OBLJETNICA OSNUTKA HSS MS-MT-a

Nacionalno vijeće HSS MS-MT-a u 'Lisinskom'

STR. 22.

Međunarodna organizacija rada oštro po Vladi RH zbog kršenja sindikalnih prava

STR. 3.

Novi ministar zdravlja Siniša Varga želi socijalno partnerstvo?

Siniša Varga, novi ministar zdravlja je nakon stupanja na dužnost vrlo brzo sazvao predstavnike sindikata u zdravstvu. Na tim sastancima sudjeluju predstavnici tri reprezentativna sindikata u zdravstvu - HSS MS-MT, HLS i SSZSSH.

U ime HSS MS-MT-a na drugom sastanku sudjelovali su Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća, Vlasta Vuković Hoić, predsjednica HSS MS-MT-a iz rada, te odvjetnica Margita Plaznin.

Ministar Varga, sudeći po službenom stavu Ministarstva, želi pružiti ruku suradnje da bi se zdravstveni sustav učinio boljim na zadovoljstvo pacijenata. Međutim, on želi da se sindikati izjasne vide li prostor za poboljšanja kroz brza rješenja.

Govoreći o tome da je već je-

danaesto tromjesečje zabilježen pad bruto društvenog proizvoda, ministar od sindikata očekuje „prepoznavanje financijskog trenutka“. Znači li to da ministar Varga novim izmjenama i dopunama Kolektivnog ugovora za djelatnike zaposlene u zdravstvu želi „stisnuti“ sindikate zbog novih ušteda?

Varga naime tvrdi da ima prostora da se u sustavu novac koristi svrsishodnije.

Gospođa Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a, najavila je da će tražiti da se i medicinske sestre i tehničari, poput liječnika koji su nagrađeni se deset posto na uvjete rada, ngrade s deset posto.

„Znate da su medicinske sestre potpisivale peticiju za povišicu od deset posto na uvjete rada. A što se tiče nagrađivanja, mislim

da je red platiti medicinske sestre i tehničare koji su odradili prekovremene sate u teškim uvjetima jer nas nedostaje 12 tisuća u sustavu. Mi ćemo se znati postaviti

i medicinske sestre će znati što traže. Tamo gdje nas nema, nećemo ništa potpisati.“, izjavila je Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a. (ir)

Predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak gostovala u emisiji 'Hrvatska uživo'

Predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak 6. lipnja 2014. godine gostovala je u HRT-ovoj emisiji „Hrvatska uživo“.

Povod je bilo organiziranje peticije kojom HSS MS-MT traži da se medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima

zbog iznimne odgovornosti za život i zdravlje pacijenata prizna dodatak na plaću u iznosu od 10 posto od osnovne plaće (čl. 59. Kolektivnog ugovora).

Tijekom emisije predsjednica Glavnog vijeća argumentirano je iznijela podatke o potrebi priznavanja dodatka na plaću

te poslala poruku javnosti kako medicinske sestre i tehničari, odgovorni za zdravlje i život pacijenata, nisu dovoljno zaštićeni pa se slijedom toga provode kazneni i prekršajni postupci u kojima ponekad budu osuđeni i proglašeni krivima, što je nedopustivo.

Glasnik

IZDAVAČ: Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara, Zagreb, Draškovićeva 7

IMPRESSUM

UREDNIŠTVO: Ivica Radoš i uređivački kolegij HSS MS-MT-a

TISAK: Tiskara Vjesnik

NAKLADA: 10.000 primjeraka

FOTOGRAFIJE: Ivica Radoš, Srećko Niketić i Arhiv HSS MS-MT-a

HRVATSKA SEDMI PUT NA POPISU DRŽAVA KOJE KRŠE KONVENCIJE

Međunarodna organizacija rada oštro po Vladi RH zbog kršenja sindikalnih prava

Međunarodna organizacija rada (ILO), odnosno njezin Odbor za primjenu standarda raspravljao je o Hrvatskoj zbog kršenja Konvencije MOR-a o pravu na sindikalno organiziranje i kolektivno pregovaranje. Hrvatska je, naime, tu konvenciju potpisala i prihvatila prije 23 godine. Međutim, Hrvatska se opet, sedmi put, našla među državama koje krše konvencije.

Odbor za primjenu standarda MOR-a posljednji je put o Hrvatskoj raspravljao 2008. zbog azbesta. Pa ipak, početkom lipnja ove godine na sjednici Odbora, održanoj u povodu 103. Međunarodne konferencije rada, raspravljalo se o sporosti rješavanja radnih sporova (protusindikalne diskriminacije), ograničavanju

Lidija Horvatić u Upravnom odboru MOR-a

Početkom lipnja u Upravni odbor Međunarodne organizacije rada (MOR) izabrana je i Lidija Horvatić, dugogodišnja direktorica Odjela za politiku EU i međunarodne poslove Hrvatske udruge poslodavaca.

Kako je Upravni odbor izvršno tijelo MOR-a (56 članova 28 vlada, 14 poslodavaca i 14 radnika), a Lidija Horvatić članica Odbora za slobodu

udruživanja - bit će zanimljivo vidjeti kako će se ona u ime hrvatskih poslodavaca postavljati prema kršenju prava na sindikalno udruživanje i kolektivno pregovaranje u RH.

Međunarodna organizacija rada (ILO - International Labour Organization), osnovana 1919. godine, agencija je UN-a koja promiče radnička i ljudska prava te socijalnu pravdu.

prava na organiziranje i kolektivno pregovaranje zaposlenika u lokalnoj samoupravi, intervenciji Vlade u kolektivne ugovore javnog sektora, otkazivanju TKU-a

International
Labour
Organization

itd. Prema zaključcima Odbora, od Vlade RH zatraženi su konkretni koraci za rješavanje problema. MOR se pritom obvezao pružiti tehničku pomoć.

Odbor za primjenu standarda jedan je od tripartitnih stalnih odbora MOR-a koji se sastaje i raspravlja na temelju izvješća Odbora za informacije i izvješća je o primjeni konvencija.

U izaslanstvu radnika na međunarodnoj konferenciji bili su izvršna tajnica Saveza samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) za međunarodnu suradnju i edukaciju Dijana Šobota (izaslanica) te zamjenik izaslanice Matija Kroflin, stručnjak za ekonomiju pri Nezavisnom sindikatu znanosti i visokog obrazovanja (NSZ).

Peticija za deset posto

Medicinske sestre u Hrvatskoj, u koordinaciji Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara (HSS MS-MT) pokrenule su potpisivanje peticije kojom su tražile da se svim medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima zbog iznimne odgovornosti za život i zdravlje ljudi prizna dodatak na plaću u iznosu od 10 % od osnovne plaće. Peticija se potpisivala po zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, a na njezino potpisivanje bili su pozvani i oni koji nisu u sindikatu. Prikupljanje potpisa za peticiju počelo je 21. svibnja i trajalo je do 30. svibnja 2014. godine.

Tim povodom predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak poslala je pisma Predsjedniku RH, Predsjedniku Vlade RH, HKMS-u, HUMS-u, Ministarstvu zdravlja i saborskom Odboru za zdravstvo.

Poštovani gospodine Predsjedniče Vlade,

Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara proveo je potpisivanje peticije kojom tražimo priznavanje prava na dodatak na plaću u iznosu od 10 % od osnovne plaće (Članak 59. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja) svim medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima zbog iznimne odgovornosti za život i zdravlje ljudi.

Ovim putem želimo Vas obavijestiti o razlozima provedbe peticije i zatražiti Vašu podršku u ostvarenju ovog iznimno važnog pitanja za strukovnu struku, naročito uvažavajući činjenicu da su prava medicinskih sestara i tehničara značajno ugrožena.

U prilog činjenici o postojanju iznimne odgovornosti medicinskih sestara i tehničara za život i zdravlje ljudi govori i to da su medicinske sestre i medicinski tehničari u posljednje vrijeme sve više izloženi i kaznenom progonu te osuđivani za kaznena djela protiv zdravlja ljudi, dok im se s druge strane ta odgovornost ne priznaje u Kolektivnom ugovoru.

Stoga će Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara resornom ministarstvu predložiti dopunu Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja glede navedene odgovornosti.

Dugogodišnje sustavno zapostavljanje zdravstvene djelatnosti i medicinskih sestara koje su nezaobilazan faktor u zaštiti i poboljšanju zdravlja i dobrobiti populacije, dovelo je do velikog nedostatka medicinskih sestara i medicinskih tehničara, odlaska sve većeg broja medicinskih sestara izvan granica Republike Hrvatske i brojnih drugih problema unutar sestrinske struke, no usprkos tome, medicinske sestre bolesnicima 24 sata dnevno, 7 dana u tjednu, 365 dana u godini nesebično pružaju njegu i skrb i tako doprinose ostvarenju glavnog cilja „zdravlje za sve“.

Molimo Vas da svojim autoritetom doprinesete širenju svijesti o važnosti ovog pitanja za cjelokupno pučanstvo.

Naglašavamo da smo spremni navedenu problematiku osobno Vam detaljnije obrazložiti te Vas u tom smislu molimo da nas primite u najkraćem mogućem vremenu.

S poštovanjem, Predsjednica Glavnog vijeća HSS MS MT-a, **Anica Prašnjak**, bacc. med. tech.

POTOP POPLAVE KOJE SU POGODILE ŽUPANJSKU POSAVINU

Jedanaest članica Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara-medicinskih tehničara (podružnica Županja), koje žive u Posavini, doslovce su sve izgubile

DRAMATIČNA SVJEDOČANSTVA IZ SLAVONIJE

Kako opet ispočetka

NU NAJVEĆA SU KATASTROFA OVOGA KRAJA NAKON RATA

IBAN RAČUN sindikalne podružnice
HSS MS-MT-a DZ-a Županja za uplatu
donacija/pomoći
za članove stradalnike na
poplavljenom području oko Županje:
IBAN RAČUN U PARTNER
BANCI: **HR6624080021400000334**

CRNA STATISTIKA

Šteta 1,5 mil. kn, obnova će potrajati 2 godine, mnogi se nikad neće vratiti

Poplava koja je pogodila Posavinu s hrvatske i bosanske strane, ostat će u kolektivnom sjećanju kao najveća nevolja koja je zadesila Hrvatsku i Hrvate u bosanskoj Posavini nakon rata. Procjenjuje se da su štete od poplava samo u županjskoj Posavini oko 200 milijuna eura ili 1,5 milijardi kuna.

Država je obećala pomoć za obnovu kuća, međutim, mještani poplavljenih područja sve više sumnjaju u obećanja političara. Obnova bi, procjenjuje se, mogla potrajati dvije godine.

No, strašnija je od toga crna prognoza da se mnogi stanovnici više nikada neće vratiti u svoje domove jer u Gunji za njih nema posla. Mnogi su živjeli su od socijalne pomoći, bavili se poljoprivredom ili su radili u privatnoj tvornici namještaja. Sve je preko noći nestalo.

Osim toga, većina od 350 djece iz osnovne škole nastavu pohađa uglavnom u Otoku ili u Cerni. Neke od njih polave su već raselile u šest država.

Antonija ZOVKIĆ, predsjednica županjske podružnice Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara-medicinskih tehničara

Kad je 17. svibnja pukao savski nasip kod Rajeve Sela i Račinovaca, goleme količine vode poplavile su županjsku Posavinu, a mještani su, doslovce spašavajući goli život, bježali pred bujicom.

Potopljena su mjesta Rajevo Selo, Gunja, Račinovci, a dijelom Posavski Podgajci, Strošinci i Đurići. Evakuirano je jedanaest tisuća stanovnika, od čega ih je dvije tisuće organizirano smješteno u prihvatnim centrima, a ostali kod rodbine i prijatelja.

U poplavi su izgubljena dva života, a materijalna šteta je gotovo nemjerljiva - propali su svi usjevi; potopljeni svi platenici; uginula su mnoga grla stoke. Nakon povlačenja vode izvučeno je oko 400 tona strvina. Izvan poplavljenih područja zbrinuto je deset tisuća grla stoke. Ugi-

nulo je i mnogo živadi te kućnih ljubimca.

Stolarija, namještaj i sve stvari, bijela tehnika, sve što je bilo u prvim katovima kuća, podrumima, pomoćnim zgradama - uništeno je. Sve je završilo na glomaznom otpadu.

Mnoge su kuće trajno ili privremeno oštećene, treba graditi iznova, a prljava voda i bakterije duboko su prodrle u zidove i temelje i novih i starih kuća i javnih zgrada.

Mnogi su, tek mjesec dana nakon poplave, kad se voda povukla, shvatili o kakvim je razmjerima katastrofe riječ.

Uništeni domovi i štale, nesnosan smrad blata, mulja, pomiješanog s fekalnim vodama, gnojnicama iz štala i zemljom dočekali su mještane kad su došli vidjeti u kakvom su im stanju kuće i imanja.

Infrastruktura, vodovod, kanalizacija, elektro-mreža, telefon, također su devastirani. I javne zgrade, među kojima škole i domovi zdravlja, teško su stradale od poplava.

Dom zdravlja u Gunji potopljen je gotovo do krova, sve je u njemu uništeno: oprema i uređaji u ordinacijama završili su na otpadu. Na svu sreću, medicinske sestre i liječnici uspjeli su sačuvati živu glavu.

Jedanaest članica Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara-medicinskih tehničara (podružnica Županja), koje žive u Posavini, doslovce su sve izgubile.

Za vrijeme poplave ravnateljica Doma zdravlja u Županji Luca Lešić i glavna sestra Janja Stojanović, koordinirajući rad na terenu, dale su velik doprinos u spašavanju ljudi. „Sa-

nitet doma zdravlja u Županji odradio je golem posao. Naše su sestre, tri s dijalize i sestre iz saniteta, po noći izvlačile ljude koji nisu htjeli izaći“, govori Antonija Zovkić, povjerenica županjske podružnice Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara-medicinskih tehničara.

„Gunja i Račinovci su potopljeni, a da nije bilo mladeži, vojske, studenata i srednjoškolaca, ne znam što bi bilo sa Županjom“, ističe.

S gospođom Antonijom Zovkić i nekoliko članica HSS MS-MT-a, kojima su kuće bile potopljene, posjetili smo Gunju mjesec dana poslije poplave i uvjerali se u razmjere katastrofe.

Njihova dramatična svjedočanstva govore o tome da se za samo nekoliko sati može izgubiti sve što se stvaralo cijeli život.

LUCA JOZIĆ

Ponijela sam samo pidžamu u torbi jer sam mislila da ćemo negdje prespavati i ujutro doma

U prvo vrijeme bila sam kod sina u Zagrebu, sad sam u podstanarstvu u Županji. I čekam...

Nismo na vrijeme upozoreni

Moja je kuća još bila na suhom, a sin, koji živi u Zagrebu, nazvao me i urlao da hitno bježimo iz kuće. On je čuo na vijestima što se događa. Rekla sam da ne idem iz kuće. Lani mi je umro muž i sama pomisao da još moram i bježati... Ispratila sam kćer i mamu, bilo mi je važno da su one na sigurnome, a ja, što bude...

Eto, u deset sati navečer u mom dvorištu, voćnjaku i vrtu nije bilo ni kapi vode pa zašto bih odlazila.

Iz kuće sam izašla u 11 sati, i to nakon što je policija išla po ulicama s megafonima te nas pozivala i tjerala van. Sa sobom sam ponijela samo pidžamu u torbi. Računala sam da ću negdje prespavati i ujutro se vratiti. Autobusi su čekali, bilo ih je bezbroj i nikoga nisam vidjela s putnom torbom. Svi su nosili ili neku vrećicu ili torbicu. Nismo ni imali vremena spremati se, a nismo ni sanjali da bi se moglo dogoditi to što se dogodilo. Nismo, doduše, na vrijeme niti upozoreni. Iz Županje sam otišla u Otok, neki su otišli u Nijemce, neki u Cernu, organizirano, u sportske dvorane.

Moj sin je poslije došao pa sam otišla u Zagreb, bila sam kod njega tjedan dana, a sada sam u podstanarstvu u Županji. I čekam.

Autobusi su čekali, bilo ih je bezbroj i nikoga nisam vidjela s putnom torbom. Svi su nosili ili neku vrećicu ili torbicu

MARIJA RAMAČ U filcanim papučama izašla sam iz Gunje

**Sin me nije htio plašiti pa je rekao:
'Odi, pa makar u Županji samo kavu
popila.' Tako sam vam ja otišla u
Županju 'popiti kavu' i - ostala**

Nisam vjerovala da bi se takvo što moglo dogoditi, da će nas pogoditi poplava takvih razmjera. U dva sata poslijepodne čula sam da je nasip pukao, a kolegica mi je rekla da iznesemo kompjutor iz ambulante i izvezemo automobil. Malo zatim čula je da je njezina kuća poplavljena. No, ni tada nisam bila svjesna što se zapravo događa. Razmišljala sam što ću iz prizemlja iznijeti na kat, što mi je najnužnije i, kako su uza me bile dvije bake, svekrva i još jednu starija gospoda, smirivala sam njih.

Uto je stigao moj sin Mario i rekao da moramo izaći iz Gunje, ali nije htio kazati pravo stanje stvari. Nije nas htio uplašiti pa je samo rekao: „Odi, pa makar u Županji samo popila kavu!“

Na brzinu sam obula prvo što sam zatekla, filcane svekrvine papuče. Muž i ja sjeli smo u auto i tako 16. svibnja navečer izašli iz Gunje.

Sve je bilo nestvarno, taj osjećaj šoka je čudan, doista vam ni-

Prizor je bio kao iz filmova katastrofe: dvosjed na stropu, trosjed nabijen na vrata, stolarija ni za što, parket podignut, sve puno mulja i vlage

šta nije jasno. Svjesni ste da fizički i umno morate funkcionirati, ali najradije biste nestali. I drugi su bili zatečeni, cijelim putem do Županje zvala sam ljude da izlaze iz sela.

Tako sam vam ja otišla u Županju, „popiti kavu“ i ostala.

Kad smo stigli, u deset navečer, dočekali su me ujakovi sinovi, ujakova kuća je u Rajevu Selu.

Dočekali su nas u čizmama jer su čuvali nasip u Županji.

Oni su vidjeli kako val ide prema njihovoj kući. Majka im je bila u kući pa se spasila sklonivši se na tavan. A sekundu prije pustila je petnaest svinja i jedva se uspjela skloniti.

Moj Mario išao je čamcem u potopljenu Gunju. Naša je kuća bila 1,8 metara u vodi. Zastraš-

jući prizor, vire tek krovovi kuća, oni u čamcima nisu se mogli orijentirati. A zbog siline vode stvarali su se golemi vrtlozi. Ako ste u čamcu, učas vas zavrti. Propeler im se bio zapetljao, a Mario se uhvatio za oluke neke kuće da ga ne odnese. To mi je tek poslije ispričao. U Gunju sam otišla nakon sedam dana, Mario i ja išli smo na svoju ruku da izvadimo meso iz zamrzivača. Imala sam i platenik, ali sve što je bilo u njemu istrunulo je. U kući najprije nisam mogla ući u tri sobe, vrata su se od siline vode odvalila. Što da vam pričam. Prizor je bio kao iz filmova katastrofe: dvosjed na stropu, a trosjed nabijen na vrata, stolarija ni za što, parket podignut, sve puno mulja i vlage... Stakla sva porazbijana, a po dvorištu deset metara drva, sve u kladama, voda ih nanijela.

Voda nam je u vrt nanijela i svakakva smeća, pa i lešinu svinje, dečki su je stavili na najlon kako bi sve to iznijeli. Svi su povraćali, možete misliti kakav je to bio smrad...

ANKA BJELOBRADIĆ

Iz kuće smo izišli samo s onim što smo imali na sebi

Oko pet poslijepodne, moj muž, koji je na nasipu tovario vreće pijeska, došao je i rekao: „Spremaj se, idemo, pukao je nasip!“ Nastao je opći metež, svi smo se pogubili od straha. Svi bježe! Ušla sam u spavaću sobu, vidjela kutije sa zlatninom, ali sam se samo okrenula, ništa nisam pokupila, sve sam ostavila!

Sirena je oglasila opću opasnost, uslijedila je evakuacija, mi smo u pola sata izašli van, a ponijeli smo samo ono što smo imali na sebi: traperice i tenisice. Nismo ni znali kamo idemo, ali smo krenuli prema Županji. Kako su mi roditelji u Županji, tamo smo i ostali.

Vratili smo se u Gunju nakon deset dana, kad se voda povukla. Šokirao me prizor: parket se digao kao da hodamo po brdima, sve stvari isprevrtane, sve puno mulja, vlage, prljavo, zagađeno! Užas, užas i užas! Jezivo. Voda je u kući bila metar i pol, a iza kuće dva metra. I u ambulanti je bilo sve isprevrtano. Katastrofa!

Anku Bjelobradić zatekli smo kako s mužem i vatrogascima čisti kuću. Ona radi u zubnoj ordinaciji u Gunji kao tehničarka, a uspjela je spasiti neku dokumentaciju iz ordinacije

ANA MARIĆ

Kad sam izašla iz Gunje, prva me je nazvala naša sindikalna povjerenica Antonija Zovkić

Dvije noći prije poplave sin i muž su razvozili vreće za zečje nasipe na Savi. Doktorica i ja smo radile jer je stomatološka ambulanta 1 u Gunji imala radnu subotu. Negdje oko deset i pol nazvao me muž i rekao da se doktorica ne zadržava u ambulanti jer neće moći kući u Račinovce, voda će poplaviti put, ne znajući još da će poplava biti tako velikih razmjera. Rekoh ja njoj: „Ako ne možeš u Račinovce, prespavaj kod mene.“

U ambulanti smo sjedile do 11 sati pa se razišle, ona na svoju a ja na svoju stranu, misleći da ćemo se još vidjeti.

Negdje u 15 sati poslijepodne oglasila se sirena, opća opasnost. Zovem muža, pitam što se događa, a on kaže da je pukao savski nasip u Rajevu Selu i da će on i sin brzo doći. Nisam mislila da je to nešto alarmanтно. Pa trideset godina živim u Gunji i rođena sam pored rijeke u Bosni. Znam da voda nabuja dva dana i opet se vrati. Ne znam koliko je bilo sati kad je

kući došao muž, sav potresen jer su na ulazu u Gunju spašavali neke ljude...

Odem ja na kat kuće pripremiti prostoriju u kojoj ćemo mi i susjedi probdjeti noć.

Sve sam pripremila za druženje, mislila sam da će voda možda nabujati do kata i povratiti se za dan. Gdje ću sada ići?! Dolazili su mi susjedi, a Snježna mi kaže: „Voda mi je u kući.“ „Ma kakva voda!?“

Onda mi je muž oko 21.30 rekao: „Sad je stvarno dosta, ideš! Kupite se i idete!“

Tek kad je nestalo struje, uhvatila me panika. Čula sam se s kćeri i njezinom budućom sverkom...

Vozila sam i trebala ići prema autocesti. No, stala sam i pi-

tala ljude gdje je autocesta. Tada sam shvatila da sam u potpunom šoku.

Prizor je bio gori nego u ratno doba: vojska, policija, džipovi, kamioni, autobusi, ljude se poziva megafonom. Neopisivo, prestrašno; žene i djeca izgubljeni, samo s nekim vrećicama. Moja kćer plače: „Joj, mama vidi, ovi ništa nisu ponijeli.“ „A što si ti ponijela?!“ „Pa ponijela sam hladnoću.“

Kad sam izašla iz Gunje, u ponedjeljak ujutro prva me je nazvala naša sindikalna povjerenica Antonija Zovkić. Mislite da ćete biti sami, da vas nitko neće nazvati, a onda uslijedi milijun poziva. To je prva reakcija ljudi, koja puno znači.

U subotu, 7. lipnja, prvi sam

put nakon poplave otišla u Gunju. Svašta sam u životu pretrpjela i smatram se čvrstom osobom. Ali, kad sam izašla iz kombija i stala u svoje dvorište - ukočila sam se. Nisam se mogla pomaknuti. Kad sam vidjela ono sivilo, kao da sam u filmu strave i užasa. Gadile su mi se čak i moje stvari, odjeća i posteljina koji nisu imali nikava dodira s vodom. Čini mi se da je sve to zagađeno.

Vjerujem da još ima strвина stoke po onim njivama iza kuća. Ljudi mnogo rade na sanaciji, ali je toga previše. Ali, koliko vidim, malo je volontera, sve ih je manje i manje. I kako stvari stoje, ljudi se u svoje domove neće moći vratiti do listopada, a pitanje je hoće li i tada.

Sav taj narod je napaćen, ostao bez ichega. Ti su ljudi naučili početi od nule ili ispod nule, ali treba im dati malo nade i usmjeriti ih, pomoći im. Tamo u Gunji, Račinovcima i Rajevu Selu i danas ima ljudi, zamislite, na početku 21. stoljeća, koji u kući nemaju tekuću vodu.

Prizor je bio gori nego u ratu: vojska, policija, džipovi, kamioni, autobusi, ljude se poziva megafonom; žene i djeca izgubljeni, samo s nekim vrećicama

Koliko vidim, malo je volontera, sve ih je manje i manje. I kako stvari stoje, ljudi se u svoje domove neće moći vratiti do listopada, a pitanje je hoće li i tada

MARIJANA ĐUĐAR

Ne znam kako će život ići dalje

U Gunji je ambulanta primarne zdravstvene zaštite, nema laboratorija, ali imaju dvije opće ambulante, dvije zubne i jedna patronaža - veliki sklop koji je bio potopljen do krova.

Petnaest minuta prije nego što je probijen veliki nasip u Rajevu Selu, čula sam se sa svojom doktoricom. Bila je u Račinovcima. Čula je da je nasip pukao i zamolila me da iz ambulante iznesem neke važne stvari. Otišla sam i izvukla knjige, faksimile, liječničku torbu, oksinometar i druge stvari, a ponijela sam i dosta lijekova. Pomislila sam - možda će trebati za nešto. Neke od tih stvari ostavila sam u autu, a neke unijela u kući. To je bilo 17. rujna, oko 15 minuta do 15 sati...

Na Radio Županji čula sam da se na nasipu u Račinovcima pojavila pukotina koju su ronionci uspjeli zatvoriti.

U međuvremenu, kad sam stigla kući, muž me nazvao i rekao

da je pukao nasip u Rajevu Selu. On je bio na nasipu, a iz Vodopriprede su im javili da gase pumpu i spašavaju se. Rekao mi je da sjednem u auto i odmah vozim prema autocesti, a on će se već nekako pokušati izvući. Voda je počela nadirati velikom brzinom. Odmah nakon puknuća nasipa u Rajevu Selu, možda 15 minuta poslije, popustio je i nasip u Račinovcima... No, uspjeli smo se izvući. Kad smo prvi put nakon poplave otišli u Gunju, nismo mogli kući jer je sve još bilo poplavljeno. Sve su stvari bile deset dana u vodi koja je sve digla, a kad se povukla, sve je izgledalo nadrealistično. Izvan kuće sve je bilo sivo, mulj. U kući je ostao

Uspjela sam iz ambulante izvući knjige, faksimile, liječničku torbu, oksinometar, a ponijela sam i dosta lijekova

samo mulj poput guste smjese iz septičke jame: voda, gnojivo, fekalne vode. Ne znam kako će život ići dalje. Nakon takvih događaja, ljestvica vrijednosti se ispreslaguje. Potpuno je drukčija. Trebamo biti sretni što nema poginulih u Gunji, to je najvažnije. Sve ostalo će se nadoknaditi.

Mi smo otišli u Zagreb, bili tamo dva dana. Onda smo se vratili u Andrijaševce kod prijatelja u njegovu obiteljsku kući. I sada smo tamo, sa svekrom i svekrvom. Na kraju, sretna sam što mi djeca nisu doživjela šok jer smo ih poslali ujutro sa svekrom i svekrvom u Zagreb.

Nakon ovakvih događaja ljestvica vrijednosti se ispreslaguje. Potpuno je drukčija. Trebamo biti sretni što nema poginulih, to je najvažnije, a sve ostalo će se nadoknaditi

NEVENKA MRKONIĆ

Mislila sam da će povratak ići brže, ali ne ide to tek tako

Nevenka Mrkonić iz Gunje radi kao medicinska sestra u ambulanti u Račinovcima

Kako moja kći radi u vinkovačkom sanitetu, u Hitnoj pomoći, zvala me s terena i rekla da nadire poplava i da bježimo. Najprije sam otišla u Dretnovce kod kolegice, zatim u Vinokovce pa kod kćeri u Županju, gdje su također strepili od poplava.

Ništa sa sobom nisam ponijela, mislila sam da će to biti nešto prolazno, bujica, da voda neće ući u kuću nego samo u dvorište i da ćemo sutra ići kući, čistiti.

No, voda je u kući bila oko me-

tar. Kako naša kuća ima izolaciju, teško će se osušiti, vlaga ostaje. Kuće bez izolacije lakše se osuše.

Kad se voda povukla i kad sam se s mužem vratila, imali smo što vidjeti. Ne mogu ni opisati taj prizor, to se može samo doživjeti. Ni filmovi to ne mogu dočarati.

Ograde i trava sivi, kuća u vodi. Mulj. Sve smrdi. Na prvom katu sve uništeno, a kuhinju još nisam ni otplatila.

I dvorišna zgrada mi je uništena, ljetna kuhinja također.

Iako sam bila zatečena prizo-

rom, nisam plakala. Jednostavno smo muž i ja počeli iznositi uništene stvari iz kuće. Nekoliko dana iznosili smo stvari vani, na ulicu ispred kuće, kako bi ih mogli odvesti.

Susjed preko puta imao je ručnu pumpu pa smo prali zidove. Pokušala sam sve dezinficirati izosanom, ali premale su to količine.

Mislila sam da će povratak ići brže, ali ne ide to tek tako. Nema-mo ni struju ni vodu, a ne možemo živjeti bez toga.

Iako sam bila zatečena prizorom, nisam plakala. Jednostavno smo muž i ja počeli iznositi uništene stvari iz kuće

RUŽA GUTIĆ

Baš me zanima gdje će završiti 62 milijuna prikupljenih kuna

Cvijeli sam dan slušala Radio Županju i cijeli mi je dan muž Ante govorio: „Ružo, idi! Ružo, idi!“ A ja kažem: „Neću! Znaš što, ako dođe toliki potop, pa neće me stići gore u potkrovlju. Ja ne idem pa nek se sve sruši!“ Bila sam tvrdoglava, a on kao da je imao neki predosjećaj. Zna-te onu priču da bi, kad bi se Sava prelila kod Županje, bio potop do Đakova jer je vrh katedrale u razini Save...

Ne znam koliko je bilo sati poslijepodne, četiri-pet, kad je načelnik Jakša Šestić rekao: „Pukao je nasip kod Račanovaca.“ Kaže mi Ante: „Je li ti sad ovo dovoljno?“ Spustila sam se i otišla kod susjede po svekrvu. Susjeda, baka od osamdeset godina, nije htjela ići. To je trajalo nekih deset minuta, kad pokraj kuće prolaze susjedi i kažu: „Pukao je nasip i u Rajevu Selu.“ To je bilo to, samo sam zgrabila torbicu, sjeli smo u auto i vozi. Išli smo u Spačvu, prema Vrbanji, kad nam javlja jedan policajac: „Voda vam je došla do kuće!“ Sve se to dogodilo u nepunih pola sata, a Rajevo Selo od moje je kuće udaljeno desetak kilometara.

Kad smo se nakon poplave

vratili pogledati kuću, imali smo što vidjeti. U kotlovnici je cisterna zapremine dvije i pol tone, a ta cisterna podigla se gore, ne može se više ispraviti. Pa kolika je to voda bila i kakva sila! Gori-vo nije iscurilo, ali kako to sve dovesti u red, a tu je i peć od centralnog. Kad smo u subotu došli pred kuću, ono što me je najviše šokiralo bila je boja trave - bijela, siva, sve beživotno, jedino se

zeleni vrh vinove loze - biblijski potop! Poslije sam razgovarala sa susjedom, onom bakom koja nije htjela ići. Ona je iz sela izaš-

la tek u nedjelju navečer. Ostala je na drugom katu svoje kuće. „Ti Ružo, kad si otišla“, ispričala mi je, „ja sam otišla zatvoriti kokoši. Zatvorim koke, idem prema kući kad čujem nešto za mnom ide. Okrenem se kadli silna voda za mnom. Onda, brže-bolje uz stepenice na drugi kat. To je lomilo, kršilo, tutnjalo...“

Vidi se na fasadi dokle je bila voda. Sve će to šmrkovi, sve će to voda oprati, ali... Kažu da imaju aparate za isušivanje, 300 aparata. Za jednu prostoriju treba deset dana, a ima 1600 domaćinstava puta po pet-šest prostorija pa vidite... Na terenu je sve drukčije, a u ovoj situaciji najbolji posao odradila je vojska.

Oni su stvarno pomogli, a ovi drugi... Rekli su da će 900 ljudi poslati. Ali, meni treba devet momaka da deset dana čisti. Pa ja sam otišla u subotu i nedjelju i kao kakvo muško vučem sa svojim mužem.

Baš me zanima gdje će završiti onih 62 milijuna prikupljenih kuna. U Rajevu Selu kažu da ima 21 kuća za rušiti. Ali, koliko će to biti brzo. Kao kad nakon rata deset godina poslije dobijete donaciju za obnovu kuće. Pa čekaj, čovječe?! Ja sam sretna jer i muž i ja radimo, ali kad pomislim na ljude koji su u dvorani, onih 200, čekaju u redu za toalet, čekaju da se mogu oprati....

Tih mi je ljudi žao.

Kad će sve ovo biti obnovljeno? Nakon rata mnogi su po deset godina čekali donaciju za obnovu kuće. Pa čekaj, čovječe?!

DARIJA LOKANC

Život nam se u samo nekoliko sati promijenio iz korijena

Tog kobnog 17. svibnja, nakon što je napokon prestala padati kiša koja je neumorno pljuštala danima prije toga, i nakon što su se pojavile prve zrake sunca, mislili smo da se stanje konačno normalizira.

Nitko nije ni pomišljao da pravi problemi tek počinju!

Vijest o puknuću nasipa primila sam tijekom vožnje iz Vinkovaca, odakle sam se vraćala iz bolnice s ujakom! Dva dana prije ozlijedio se pri slaganju vreća pijeska na nasipu pa je te subote završio s rukom u gipsu!

Vijest mi je javio moj dečko koji je bio tamo i s još nekoliko ljudi iz Gunje pokušavao pomoći onima u Rajevu Selu!

Rasplakala sam se zbog straha i panike i upitala ujaka:

“Što će sada biti s ljudima u Rajevu Selu? I što to sve znači za nas koji smo u Gunji?”

Riječi koje nije mogao prevaliti preko usana i oči pune suza, rekle su mi i više nego što sam htjela znati.

Tada nam je svima postalo jasno da vodenu bojicu koja je krenula iz Rajeva Sela ništa neće zaustaviti i da će ubrzo i naša Gunja biti pod vodom, ali nitko nije mogao ni zamisliti koliki će biti razmjeri i posljedice te katastrofe!

Kao i većina drugih stanovnika, i moja obitelj i ja namjeravali smo uzeti vodu i namirnice za nekoliko dana i preseliti se na kat kuće, dok se sve to ne smiri, ali kako je počela padati noć, svi su malo-pomalo postali svjesni ozbiljnosti situacije.

Nakon što je, po tko zna koji put, policija prošla kroz našu ulicu i zahtijevala hitnu evakuaciju, nije nam preostalo ništa drugo nego poslušati ih jer imam i maloga brata starog nepunih 5 go-

Ne postoje prikladne riječi kojima bih mogla opisati strah, tugu, nemoć, patnju i bol dok ostavljate sve što ste u životu stekli, zatvarate i ključate vrata na izlasku, sjedate u auto i odlazite bez osvrtnja - jer vremena više nema

dina, a njega nitko nije htio izlagati nepotrebnom riziku! Mama, brat, očuh, baka, ujaci i ja uspjeli smo uzeti samo nekoliko sitnica i nešto odjeće prije nego što smo umaknuli vodenoj bujici koja je u tišini noći nemilosrdno gutala jednu po jednu ulicu mog voljenog sela.

Ne postoje dovoljno prikladne riječi kojima bih mogla opisati strah, tugu, nemoć, patnju i bol dok ostavljate sve što ste u životu stekli, zatvarate i ključate vrata na izlasku, sjedate u auto i odlazite bez osvrtnja - jer vremena više nema.

Suze su svima same tekle i nitko ih nije ni pokušao zaustaviti.

šao zaustaviti - svima nama kojima se dogodila ova tragedija život se u samo nekoliko sati promijenio iz korijena i ostali smo bez svega za što smo se borili i mučili, bez svega za što smo štedjeli usprkos krizi i nezaposlenosti!

To je postala naša realnost nakon te noći koja je sve promijenila!

Moji ujaci ostali su u Vrbanji kod prijatelja i u idućih nekoliko dana pomagali su, s mnoštvom drugih ljudi, Drenovcima i Vrbanji da se obrane i poštude sudbine koja je pogodila nas. Baka i ostatak moje obitelji smjestili su se kod rođaka u Otoku, a ja sam smještaj pronašla kod dečkove obitelji u Vinkovcima!

Sljedećih nekoliko dana bili su za sve nas pravo mučenje. Nakon svakih pogledanih vijesti, slika i snimaka zatvorila bih se u sobu i plakala jer

mi nije preostalo ništa drugo i nisam imala ni snage ni iskustva da se nosim s novonastalom situacijom! Jedina utjeha bila je što smo se svi izvukli na vrijeme i što život nikome nije ugrožen!

A onda je, samo nekoliko dana nakon poplave, moja baka završila u bolnici! Na sreću, nakon tjedan dana provedenih u bolnici, pustili su je kući. To nam je svima bila mala, ali itekako dobrodošla, zraka sunca u ovo tmurno vrijeme!

A onda se sreća malo i meni osmijehnula, počela sam raditi na zamjenama.

Neprestano zahvaljujem Bogu i onima koji su me primili na posao jer mi je to vjerojatno sačuvalo pribranost i psihičko zdravlje. Dok radim i slušam ljude kako govore o svojim bolestima i problemima koji ih tište i dok im pokušavam pomoći, istodobno pomažem i sebi - slušajući o njihovoj tuži i problemima, barem na kratko, uspijevam zaboraviti na svoje.

Mjesec je brzo proletio....

Prije nekoliko dana prvi sam put otišla u Gunju - ili u ono što je od nje ostalo. Nije to više ona Gunja koju volim i koje se sjećam... Uništene i urušene kuće, gomila mulja i smeća koje je voda ostavila za sobom, uvela trava i cvijeće, neugodan miris koji osjećate još satima nakon što odete, sivilo...

Ono što je nekad bilo lijepo selo danas izgleda kao golemo odlagalište otpada!

Posjetila sam i svoju kuću, bila sam i u bakinoj i ujakovoj. Tamo gdje smo nekad imali prekrasan namještaj i hrpu uspomena i sitnica koje su nam bile drage i važne, sada su me dočekali prljavi, vlažni zidovi i prostorije koje zjape prazne i napuštene.

Mislili smo da je ona poplava najgore što se moglo dogoditi, ali tuga i bol koju osjetite kad se vratite u olupinu onoga što je nekad bio vaš dom, ne mogu se mjeriti ni sa čim!

Nadam se i vjerujem, kao i svi ostali, da će opet svanuti dan kad ćemo se moći vratiti svojim domovima - samo se nadam da na taj dan nećemo morati predugo čekati!

**KATA
ČIČIĆ**

Branimo se od Save, a Bosna nas potopila

Ja sam na desnoj obali Save, tamo je cijeli moj život. Moja je kuća u Grebnicama, općina Domaljevac-Šamac, Posavska županija, od Orašja desetak kilometara, 15-ak minuta vožnje do Županje, znači, preko Save svaki dan.

Kad se sve dogodilo, 15. svibnja, bila sam još na poslu u Domu zdravlja Županja u kojem radim od 1995. godine. Baš me mama zvala i kaže: „Izlila se rijeka Bosna i poplavila Bosanski Šamac.“ A mi smo od Šamca udaljeni pet-šest kilometara. Nisam mogla ni zamisliti da bi to došlo do nas jer smo se branili od Save, a poplavila nas je rijeka Bosna. Bosna se kod Šamca ulijeva u Savu, jak pritisak vode, i most Šamac - Prud je odnesen.

Bosna je zapravo stigla do Orašja pa se razlila.

Kad sam završila s poslom, negdje oko pola tri, čujem vijesti - Bosna nadire dalje, prelijeva se i ulazi u Grebnice. Ključna je bila pruga u Šamcu, ona nas je branila od rijeke Bosne. Kad se prelila preko pruge, ispod pruge, onda je bilo jasno da ide prema nama. Sutradan, 16. svibnja, voda nam je prodrla u kuću. Odjednom, nestade struje, a dolazi voda. Mama i ja zgrabile smo što smo stigle i bježi. Sjele smo u auto i još prohodnom cestom krenule prema Orašju. Smjestile smo se kod sestre u Donjoj Mahali. Kad je i tamo stigla voda, otišle smo u Županju. I sada smo ovdje.

Voda nam se u kući zadržala tri dana, samo je prošla kroz kuću, a bila je do visine kuhinjskih elemenata, malo ispod prozora. Ima kuća koje su još uvijek pod vodom. Danju smo tamo, čistimo... Ta poplava je užas, vidiš to na televiziji, ali dok je ne doživi, čovjek uopće ne zna kakva je to kataklizma. Misliš, voda, a veliki je problem mulj, smeće.... Pobjegli smo u zadnji tren. Voda se prelijeva preko ceste, s druge strane teren je niži, misliš neće valjda na ovu, ali to

Ta poplava je užas, vidiš to na televiziji, ali dok je ne doživiš, uopće ne znaš kakva je to kataklizma

lefonom, a on kaže: „Spasite mi Grofa!“ Kako mu reći da smo mu zaboravili otvoriti vrata.

Dovezli su nas tamo čamcem, a mi ravno u pušnicu. Pas cvili, čuo nas je, živ! Sreća da je pušnica podignuta oko metar pa ga nije potopilo. Sin otvori vrata, a on iskoči, joj koja je to sreća bila... Kuće su u žalosnome stanju, ljudi nastoje to počistiti, oprati, dezinficirati zidove, ali ne znam koliko je to učinkovito.

Moj susjed drži bikove, uspio ih je spasiti sve osim jednoga. Njegovu strvinu našli smo kod mene u vrtu. Cijela općina Domaljevac Šamac bila je pod vodom, i Orašje. Bosanski Šamac je cijeli pod vodom.

Nakon svega, četiri, pet dana poslije, kupujem plin u Šamcu, cesta prohodna, bila je iznad vode, i dolazimo do pruge u Šamcu. To je ono mjesto gdje se Bosna izlila, e tu je ispod tračnica krater, kao da je minirano, a tračnice se iskrivile kao da su od užeta. Zidove peremo ručno krpama, nema struje, vrata se ne mogu zatvarati jer su natopljena vodom. Ostali smo unatoč tome jaki, i Bog dragi dao nam je snagu. Rat smo preživjeli, bježala sam tada s djecom i samo s onim što smo imali na sebi, a sada, nakon 22 godine, opet sam morala bježati. Prestrašno. Stalno se branimo od Save, a sad nas je potopila rijeka Bosna.

EMICA IVKIĆ

Spasila nas je malo povišena cesta

Emica Ivkić, medicinska sestra koja radi u područnom Domu zdravlja Soljani Strošinci, živi u Strošincima koji su također velikim dijelom bili poplavljeni. Voda se u Strošince razlila iz smjera Račinovaca.

„Kako imamo vikendicu u Iloku, u nedjelju, 18. svibnja, oko 14 sati, svekrvu i susjedu odvezli smo u Ilok.

Oko 11 sati uvečer jedan je čovjek došao i rekao da svi moraju izaći iz sela. Pristigli su autobusi i počela je evakuacija. Tjerali su nas i svi smo morali izaći iz sela.

Kuću sam napustila u 1 sat, u noći, s nedjelje na ponedjeljak.

Cijeli ponedjeljak muž i sin to-

varili su vreće pijeskom, a u Strošincima su bili do 21 sat u utorak, 20. svibnja.

Kad je voda nabujala do polovice automobilskih kotača, i oni su napustili mjesto. Iz Iloka su se u Strošince vraćali gotovo svaki dan i pratili što se događa, ali u mjestu su se mogli zadržati samo od deset ujutro do šest poslijepodne.

Kod mene voda nije bila visoka, poplavljen je podrum, garaža, okućnica, pomoćne prostorije, ali nije ušla u dnevni boravak jer je kuća podignuta za nekoliko stepenica. U kuhinji su ispucale pločice, ali namještaj nije propao. Spasila nas je malo po-

višena cesta. Međutim, kuće preko puta moje potpuno su poplavljene, njima je voda dopirala do prozora ili više, ovisi na kojem je položaju koja kuća. Jedan čovjek kaže da je plivao do svoje kuće. Voda je došla od groblja, kažu da se groblje nije ni vidjelo od vode.

Blago, 16 ovaca s janjcima, srećom, sklonili smo na vrijeme, muž ih je kamionom odvezao u Borovo pokraj Vukovara, ali kokoši su uginule.

Osam dana poslije, kad se voda povukla, sve su stvari iz 17 poplavljenih kuća bile izbačene van. Došli ljudi kamionima i odvezli glomazni otpad pa donijeli uređaje za isušivanje prostorija.

Kod mene voda nije bila visoka, poplavljen je podrum, garaža, okućnica, pomoćne prostorije, ali, kuće preko puta moje potpuno su potopljene

Struje imamo, i vode, ali nije za piće; vodu za piće i kuhanje dovoze nam cisternama

Struje konačno imamo, imamo i vode, ali nije za piće. Vodu za piće i kuhanje dovoze nam cisternama. Za one koji još ne mogu ići kući donosi se kuhana hrana iz Crvenog križa u Županji, svaki dan u 16 sati“, ispričala nam je gospođa Ivkić. Ona je trenutačno na bolovanju jer je operirala ruku zbog ukleštenja živca.

„Tri prsta su mi se ukočila, trnula su i boljela me. Operirala sam ruku u Vinkovcima, poslije poplave, a nadam se skidanju šavova ovih dana“, ispričala je Emica Ivkić.

SNJEŽANA BRČINA

S ceste sam gledala kako voda guta 30 godina moga života

Pitanje je kada i koliko će se uopće moći sanirati, pitanje je kad ćemo se vratiti i početi živjeti...

Moja je kuća bila među prvima na udaru vala u Gunji. Nemoćno sam gledala s ceste koja je na uzvišenju kako voda guta sve što smo teško stekli. Nisam stigla uzeti ni osnovne osobne stvari jer od nadiranja vode do potapanja kuće proteklo je tek 20 minuta. Kuća mi je potopljena gotovo do vrha krova, sve je uništeno, sve u što smo ulagali 30 godina svoga života. Ostala sam bez svega.

Pitanje je kada i koliko će se uopće moći sanirati, pitanje je kad ćemo se vratiti i početi živjeti. Mislila sam da ću samo nakratko izaći iz kuće, a sada sam u Osijeku i nimalo mi nije lako putovati svaki dan na posao. Teško je...

SILVANA DEKOVIĆ, PREDSEDNICA PODRUŽNICE HSS MS-MT-a ŠIBENIK

OB Šibensko-kninske županije ne drži se Kolektivnog ugovora

Volim svoj posao, zvanje, ljude, da se opet rodim, ništa drugo ne bih radila nego posao medicinske sestre“, kaže Silvana Deković, predsjednica podružnice HSS MS-MT-a u Šibeniku. Već 31 godinu radi kao medicinska sestra u Općoj bolnici Šibensko-kninske županije gdje je odgovorna sestra na hemodijalizi.

Iako gospođa Deković silno voli svoj posao, ističe kako ga danas nije lako raditi. Naime, u posljednje vrijeme u Općoj bolnici Šibensko-kninske županije vlada veliko nezadovoljstvo.

„Naše sanacijsko vijeće i sanacijski upravitelj dr. Ante Županović ne plaćaju medicinskim sestrama i tehničarima prekovremene sate. Liječnicima se

Ako je prema Kolektivnome dogovoreno i potpisano plaćanje prekovremenih sati, onda se toga treba držati. Nadam se da ćemo se dogovoriti, ako ne, morat ćemo sudskim putem rješavati stvari

prekovremeni isplaćuju, a nama, medicinskim sestrama i tehničarima, ne. Riječ je o čistoj diskriminaciji“, govori i dodaje: „Pokušali smo nekako razgovarati i pregovarati, ali kompromisa nema.

Ako je prema Kolektivnom ugovoru dogovoreno i potpisano plaćanje prekovremenih sati, onda se toga treba držati, ali OB Šibensko-kninske županije jed-

na je od ustanova koja se ne drži KU. Službeno sam poslala nekoliko upita i zamolbi za poštivanje KU, međutim, ni na ovoj plaći prekovremeni sati nisu isplaćeni. Iako nije riječ o velikom broju prekovremenih, oni to ne žele platiti“, ogorčena je predsjednica sindikalne podružnice.

Nema tko raditi

„Bilo bi najbolje da nema pre-

kovremenih sati jer bi to bio znak da ima dovoljno osoblja“, govori Deković, napominjući kako vlada ogorčenje jer je očit manjak medicinskih sestara i tehničara.

Nema tko raditi, kaže, a kolegice i kolege zbog toga ne mogu iskoristiti svoje godišnje odmire i slobodne dane.

I o tome se, ističe, pokušavaju dogovoriti.

Pretpostavljalo se da se taj problem može riješiti sa sanacijskim upraviteljem jer, kako kaže, već imaju solidan odnos, no, ne odlučuje samo on, nego tim sanacijskog vijeća.

„Nadam se da ćemo naći kompromis. Ako ne bude ništa od toga, morat ćemo sudskim putem rješavati stvari. Neke kolegice već su podigle privatne tužbe jer im se čini da je riječ o diskriminaciji, liječnike se ne dira, samo medicinske sestre. Ne vidim razloga za takvo što“, te objašnjava: „Nema pravila o tome koliko je koja medicinska sestra zakinuća za prekovremene.

Ovisno o uvjetima, broju prekovremenih, zakinuće su u prosjeku od 500 do 800 kuna.“

Dali su, govori, sanacijskom vijeću i upravitelju rok od mjesec dana da nađu rješenje. No, kakva je trenutačna situacija, nema mnogo nade da će to biti tako riješeno. Pretpostavlja da će mora-

ti podići tužbu.

„S našom sindikalnom središnjicom i gospođom Anicom Prašnjak, predsjednicom Glavnog vijeća, dogovorili smo se da zbog toga podignemo tužbe. I tužbe će uslijediti.

Odgovorna sam prema svojim kolegicama i kolegama i to definitivno moramo odraditi“, jasna je Deković.

Sve samo da ne plate

Napominje i kako je prije petnaestak dana donesena nova sistematizacija koju još nije dobila uvid. Dva je puta pisala i molila

da joj se tu novu sistematizaciju dostavi na uvid, no dobila je odgovor kako nisu baš sigurni da ona ima pravo na to, iako se na posljednjem sastanku pozvala na članak Kolektivnog ugovora prema kojemu ima pravo na uvid u novu sistematizaciju.

„Naravno, očitovala sam se o svemu tome. Ne slažem se s nekim stvarima u vezi sa sistematizacijom.

U prvome redu, nije rađena prema propisima i minimalnim uvjetima. Mi se kao sindikat s tim nismo složili, ali oni kao sancijsko vijeće ne moraju uvažiti

naše mišljenje“, govori i objašnjava: „Prema novoj sistematizaciji, ne postoje ni glavne sestre ni odgovorne sestre, postoje samo prvostupnice odjela, ali prvostupnice nisu navedene u Kolektivnom ugovoru.

Oni se samo domišljaju kojekavim izlikama da nam ne bi platili. Takvu sistematizaciju nikako ne mogu prihvatiti, pa kako bih pogledala u oči svojih više od tristo kolegica koje stoje iza mene.“

Među medicinskim sestrama i tehničarima, kaže Deković, vlada i veliko nezadovoljstvo zbog skidanja čuvenih dodataka na

plaću 4,8 i 10 posto.

„Peticiju za 10 posto na naše profesionalne uvjete, koju je inicirala središnjica našeg sindikata, svi smo potpisali. Bio je izrazito velik odaziv, bez problema smo to odradili“, kaže i ističe kako i u vezi svega ostalog, kao i svaka druga podružnica, nastoje odraditi sve što središnjica kaže.

„Mnogo nam znači naša središnjica u Zagrebu. Za bilo koji problem i za bilo što slobodni smo ih nazvati i u ponoć i u podne“, kaže, dodajući kako, naravno, ima nekih odluka koje mora sama donijeti, ali se, napominje, nastoji savjetovati sa središnjicom, vidjeti što napisati i što napraviti.

U tome su joj, stalno naglašava, velika podrška.

Sva nastojanja sindikata, govori, trebaju biti službeno napisana, protokolirana i dostavljena. Sve mora biti dokumentirano. „To je pogotovo potrebno jer smo“, zaključuje Silvana, „mi u Dalmaciji vrlo temperamentni.“ (zgt)

Preuzela sam podružnicu u najteže vrijeme

U sindikatu sam od prvoga dana, u Izvršnom odboru posljednjih devet godina, u Glavnom vijeću već drugu godinu, a od prošle godine predsjednica sam podružnice HSS MS-MT-a u Općoj bolnici Šibensko-kninske županije. Postala sam predsjednica podružnice baš u ružna vremena, prošlo ljeto kad se sve počelo događati. Kad su počeli sa-

stanci, pregovori, pa štrajk, pa referendum, pa peticije... Trebalo se snaći i to odraditi.

U samoj zdravstvenoj ustanovi imam 187 članica Hrvatskog strukovnog sindikata, u Domu zdravlja 64, u Hitnoj medicini 12 i u Domu zdravlja Drniš 14, tako da smo jedna od većih podružnica HSS MS-MT-a.

LJILJANA JURIŠIĆ, BIVŠA PREDsjednica ŠIBENSKE PODRUŽNICE HSS MS-MT-a

Sa svojom bivšom doktoricom prošla sam kalvariju, a svemu je kriva koncesija!

Bivša predsjednica šibenske podružnice HSS MS-MT-a Ljiljana Jurišić medicinska je sestra s golemim radnim iskustvom.

„Strukovni sindikat ovdje je najjači. Organizacijski, uvijek smo bili zajedno, Dom zdravlja, zakupci i bolnica. Podružnica je formirana 1995. Dragica Branica u nekoliko je mandata bila predsjednica naše podružnice, a ja sam bila uz nju. Jedan mandat bila sam potpredsjednica i devet godina predsjednica podružnice“, kaže gospođa Jurišić.

„Danas je drukčije“, ističe, „sestre se mogu boriti i izboriti za svoja prava. Naravno, treba imati petlje i prelomiti neke stvari. U vrijeme kad sam ja imala problema, mi sestre morale smo same naći odvjetnika, a sada za naš sindikat radi odvjetnica Margita Plažanin. Ona je izvrsna, upoznala sam je prije dva-tri mjeseca u Tuheljskim Toplicama.“

Zajedno smo jači

Prije deset godina, objašnjava Jurišić, zakonski još štošta nije bilo riješeno. U međuvremenu, dosta se pozitivnih stvari odigralo za sestre. Pa ipak, za uspjeh sindikata, napominje, najvažnija je zainteresiranost kolegica na terenu. „To je ključno za istjerivanje prav-

de. Trebaju se odazivati na ankete, izbore, da bude veći odaziv i da općenito budu aktivnije. Kolegice se često angažiraju tek kad ih osobno nagaze, a nisu svjesne da nas ima mnogo i možemo čuda napraviti, govori Jurišić.

Kao predsjednica podružnice HSS MS-MT-a imala je, kaže, dobre odnose s ravnateljima, ali loš odnos s pravnicom bolnice. Ravnatelji su je uvažavali kao predsjednicu sindikalne podružnice, uvijek bi je primili na razgovor i saslušali.

Sestre se, napominje, najviše zakida u koncesiji, zakupu, a sada su, smatra, najveći problem dežurstva u bolnicama, odnosno plaćanje prekovremenih sati. Sestre imaju golem broj prekovremenih koji im se ne plaća, a ne mogu dobiti ni slobodne dane.

„Kod nas u šibenskoj bolnici problem je i broj sestara. Prema sistematizaciji, njihov je broj reducirao, a ima dosta onih koje su na bolovanju. Događa se da jedna sestra po noći ima 30-40 pacijenata. Iscrpljene su, umorne, a sestara nedostaje i u cijeloj Hrvatskoj“, govori te dodaje: „Sestrinski posao na odjelu bio je krvnički. Nekad je bilo više sestara, odnos prema radniku bio je drukčiji. Pritisak nije bio takav kao danas. Kolegijalnost i ljud-

skost bile su na višoj razini. Osim toga, danas su svaki tren neke promjene i reforme.“

Zakidanje na radnim i materijalnim pravima i mobing su, tvrdi Ljiljana Jurišić, najgore od svega što se događa medicinskim sestrama i tehničarima.

„Koncesijama su doveli do toga da su na jednu stranu stavili liječnike, a na drugu sestre, a mi smo tim. Ne može se to odvojiti, a doktori se ponašaju kao da je to njihovo“, ogorčena je Ljiljana.

Zlostavljanje i borba

Ona je 34 godine radila u stomatološkoj ambulanti, nakon čega je dala otkaz i u svojoj 57. godini išla godinu i pol u zamjene, da bi opet našla utočište.

Njezini su problemi počeli kad je njezina doktorica dobila koncesiju, 2000. godine.

„Radila sam godinama kod nje, od 1994., ali kad je 2000. dobila koncesiju, sve je palo u vodu. Tih šest i pol godina bilo je prestrašno iskustvo, ali nisam se dala. Sindikat je bio iza mene, u svakom trenutku, i odigrao veliku ulogu. Moja doktorica stomatologije je, uz materijalno zakidanje, što je najmanji problem, na mene stalno vršila pritisak da dam otkaz.“

SLAVICA TOMIĆ, POVJERENICA PODRUŽNICE HSS MS-MT-a U DOMU ZDRAVLJA DRNIŠ

Što više staža imaš, više si zakinut!

Slavica Tomić, medicinska sestra koja je počela raditi u svojoj 19. godini, nakupila je četrdeset godina staža. Proživjela je mnoge promjene u hrvatskome društvu općenito, pa i zdravstvenome sustavu, ali je, kaže, najtužnije kad se zakida medicinske sestre.

„Umjesto da im se, primjerice, zbog godina radnog iskustva prije mirovine olakša polo-

žaj, Vlada im skida deset posto. Što više staža imaš, više si zakinut! To je žalosno. Znam da ova država, koju neizmjereno volim, stenje od problema, ali nađimo drugo rješenje. Primjerice, ukinimo državne agencije koje ništa ne rade“, govori Slavica Tomić.

Kako je svjesna da se čovjek mora za sve izboriti, gospođa Tomić je vrlo aktivna u HSS MS-MT-u.

„Bilo što da se dogodi odem u središnjicu u Zagreb i tamo se informiram. Nedavno smo potpisali peticiju za poboljšavanje materijalnih uvjeta sestrama i tehničarima, uvećanje plaće od deset posto. Moramo izvršiti pritisak na poslodavca, nek se talasa“, kaže Tomić.

Dom zdravlja Drniš ima 50-ak djelatnika, dva specijalistička tima, ali i opće ambulante u

Kljacima, Oklaju i Unešiću. Tijekom rata bio je izmješten u Unešić, na prvu liniju obrane.

Nakon rata, poslije Oluje, koncesije su stvorile određene probleme jer je sve išlo na teret pacijenata i medicinskih sestara i tehničara. Svako vrijeme, kaže Slavica, nosi svoje pa tako i današnje. „Internet je olakšao život svima, i nama medicinskim sestrama. Međutim, ima to i svojih nedostataka. Gleda se podatke na ekranu i na osnovu toga šalje recepte. Više nitko ne vidi pacijenta, a to je tužno jer za pacijenta najvažniji je osmijeh i izravna komunikacija“, zaključuje Slavica Tomić.

Umjesto da nam prije mirovine olakša položaj, Vlada nam skida 10 posto. Zašto ne ukinu državne agencije koje ništa ne rade, tako bi učinkovitije uštedjeli

U Šibeniku, prema njezinim saznanjima, samo tri liječnika u koncesiji ne zakidaju medicinske sestre

Prvi dan kad smo potpisale ugovor tražila je da se ne pozivam ni na što, ni na Kolektivni ugovor ni na Zakon o radu. Ja sam tražila da mi se to ugradi u ugovor. I to me spasilo. Ona je zahtijevala da imam fiksnu plaću koju je odmah umanjila za tisuću kuna, ali ostala materijalna prava nije htjela u ugovoru. Tu je počeo sukob. Onda problemi s čišćenjem... Htjela je da joj čistim ambulantu. Nisam ja čistačica, nego medicinska sestra!

Jedno vrijeme, ništa mi nije dopuštala raditi, po sedam bih sati sjedila i u nju gledala. Nitko je nije mogao prisiliti da mi da radne zadatke jer je rekla kako je zadovoljna takvim stanjem.

To je kulminiralo do situacije da joj je ondašnje Upravno vijeće bolnice naložilo da će, ako ne sredi odnose sa mnom, uslijediti prekid njezina radnog odnosa, odnosno izgubiti će koncesiju.

Stoput sam je pitala: 'Doktorice, u čemu je

problem?' 'Vi ste kao sestra super, ali vas ne podnosim kao osobu. To je bio njezin odgovor', s ogorčenjem se prisjeća Jurišić.

„Prije toga zajedno smo u Domu zdravlja radile šest godina i bile prijateljice. Ona je najbolji stomatolog u Šibeniku, posvećena je svome radu, ali ja sam s njom imala nemile probleme. Stalno mi je govorila: 'Dobit ćete knjižicu, izletjet ćete van!'

Pobjeda

Morala sam je 2004. tužiti. A kad joj je tužba došla na stol, letjele su stolice po ambulanti. 'Što je ovo?', pitala je. 'Tužba, rekla sam vam da ću vas tužiti!'

Godine 2006. dala sam otkaz jer sam završila na psihijatriji.

Koštalo je to mene zdravlja, dobila sam astmu psihosomatski. Počela bih se gušiti, svaki put bih završila na infuziji kad bih imala napad. Patila sam od nesаницe. Strašno je to bilo.

Izbjegavala sam pričati o tome vani. Dala sam otkaz i otišla. Tužila sam je zbog materijalnih zakidanja, a ne zbog mobinga jer je to teško dokazivo.

Prijatelj mog muža savjetovao mi je: 'Sačuvaj zdravlje, makni se od nje', s teškom mukom Ljiljana i danas govori o tome. Naklon deset godina dobila je sud, a presuda je postala pravomoćna u prosincu prošle godine.

Doktorica joj sve mora platiti, s kamatama. U međuvremenu, dobila je posao u Domu zdravlja, bivšem TEF-u, ali jedva. Stalno je, kaže, slala dopise, zvala pomoćnika ministra, a u svemu je, stalno napominje, imala podršku sindikata. I dobila posao. „Bog ti zatvori vrata, a otvori prozor, kažu ljudi. Tako je i sa mnom bilo.

Eto, moja sadašnja doktorica je izvrsna žena", zaključuje gospođa Jurišić.

Međutim, napominje, iako je njezin problem riješen, takvih problema imaju mnoge sestre.

Kad je bila predsjednica podružnice sindikata saznala je da u Šibeniku samo tri liječnika u koncesiji ne zakidaju medicinske sestre! (gp)

Provedeno ispunjavanje upitnika o zdravstvenom stanju medicinskih sestara i tehničara

Kako je djelatnost zdravstvene zaštite opterećena mnogim opasnostima i naporima zbog kojih zaposleni često trpe ozljede na radu, obolijevaju od profesionalnih i drugih bolesti, od 9. do 15. lipnja 2014. godine provedeno je ispunjavanje upitnika o zdravstvenom stanju medicinskih sestara i tehničara.

To je rezultat suradnje između Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara.

Jedna od najčešćih profesionalnih bolesti u zdravstvenoj djelatnosti zema-lja Europske unije su kožne promjene u vidu kontaktnog dermatitisa, koje su najčešće uzrokovane svakodnevnim i dugotrajnom uporabom lateks jednokratnih rukavica, odnosno čestim pranjem ruku tijekom rada.

Osim toga, sindrom bolnih križa, među važnim je poremećajima zdravlja koji utječu na radnu sposobnost i jedan je od najznačajnijih predstavnika bolesti u svezi s radom u mnogim djelatnostima u Hrvatskoj. Kako se u Hrvatskoj ne prati sustavno učestalost pojave tog sindroma, često izostaju mjere prevencije.

Upitnici će na odabranom uzorku medicinskih sestara i tehničara, utvrditi opće zdravstveno stanje, učestalost nastanka kožnih promjena i njihova povezanost s nošenjem zaštitnih rukavica na radnom mjestu te učestalost smetnji kralježnice u vidu lumbosakralnog sindroma kao dvaju vodećih poremećaja zdravlja koji značajno utječu na radnu sposobnost zaposlenih u zdravstvu.

A prema dobivenim rezultatima, predložiti će se glavne mjere prevencije koje bi trebale biti od pomoći poslodavcima i specijalistima medicine rada u očuvanju radne sposobnosti zdravstvenih radnika.

Nova strategija EU o zaštiti zdravlja

Europska komisija je radi bolje zaštite od nesreća na radu i profesionalnih oboljenja 117 milijuna radnika u EU predstavila novu strategiju zaštite zdravlja i sigurnosti na radu za razdoblje od 2014. do 2020. EU, naime, u skladu sa strateškim planom Europa 2020. želi imati vodeću ulogu u promicanju standarda kad je riječ o uvjetima rada ne samo u EU, nego i drugdje. U strategiji su predstavljene glavne mjere za ostvarivanje tih ciljeva.

PETAR BUDIM, ČLAN GLAVNOG VIJEĆA I POVJERENIK HSS MS-MT-a POPOVAČA

Dodatno školovanje čisti je altruizam

Petar Budim, medicinski tehničar i povjerenik HSS MS-MT-a, u Neuropsihijatrijskoj bolnici „Dr. Ivan Barbot“ u Popovači radi već 32 godine.

Završio je srednju medicinsku, a sada je pri kraju s trogodišnjim studijem, ostao mu je još diplomski. Godinama obnaša dužnost sindikalnog povjerenika i, kako sam kaže, nema nikakve posebne biografije osim radne.

„Cijeli moj radni vijek ovdje sam na poziciji medicinskog tehničara. Sad završavam studij, a što će biti nakon školovanja, ne znam. Naime, svi znamo kakva je situacija - postoji velika potreba za školovanim kadrom, ali i znatna materijalna ograničenja. Hoće li to sustav moći platiti?“ pita se Budim. Na kraju krajeva, dodaje, sve to mora proći kroz kolektivni ugovor, sve to školovanje i dodatne kvalifikacije netko mora verificirati.

Ministri i reforme

Za sada, kaže on, za takvo što nema ni mogućnosti ni snage, stalno su neke pretvorbe. U načelu, postoji potreba, ne samo za visokoobrazovanim, nego i za srednjim kadrom, sestrama i tehničarima. U sustavu zdravstva nedostaje oko 13 tisuća medicinskih sestara. Dodatnim školovanjem medicinskih sestara i tehničara materijalno se ne profitira jer to nije uređeno kolektivnim ugovorom. „Ako je“, navodi Budim, „neka kolegica završila višu školu i do jučer radila u smjenama, praznike, subote i nedjelje, materijalno sigurno gubi jer ne može na koeficijentu dobiti razliku novca. Dakle, ispada da je dodatno ško-

Sad završavam studij, a što će biti poslije, ne znam; svi znamo kakva je situacija - postoji velika potreba za školovanim kadrom, ali i znatna materijalna ograničenja

lovanje čisti altruizam. Ako ste izgubili dodatke i dođete na razinu prvostupnika, onda ste izgubili.“ Bivši je ministar, ističe Budim, došao iz sustava i morao je znati kako stvari funkcioniraju, a kod nas svaki ministar provodi neku svoju reformu. „Pokušava dokazivati nešto umjesto da nadograđuje postojeći sustav.“

Problem je, dodaje, i u specifičnosti psihijatrije. Standardi su drukčiji nego u drugim ustanovama, neopipljivi. Razgovor s pacijentom najčešće traje 15 minuta, morate ga saslušati, a ponekad ni odluku ne možete donijeti sami. Morate se konzultirati i morate imati iskustvo. Međutim, bolnica u Popovači ne liječi samo psihijatrijske slučajeve, iako su takvi u većini. „Radimo sve“, kaže Budim, „od dermatologije do onkologije.“ Važno je istaknuti, u svjetlu aktualnih događanja, nužnost zadržavanja svih naših pratećih službi. Zbog našeg specifičnog geografskog položaja teško je zamisliti

izdvajanje bilo koje od tih službi. Podružnica u Popovači osnovana je 1991. godine, ali za vrijeme rata to nije zaživjelo. Na inicijativu nekoliko članova HSS MS-MT-a ponovno je osnovana 1997. Budim je otad sindikalni povjerenik. Bio je predsjednik NO-a sindikata i u Organizacijskom odboru sindikalnih igara. Stalno je, kaže, u sindikalnim vodama.

Beneficirani staž

„U sindikalnom radu najvažnija mi je težnja za pravdom, priznavanjem naših prava. Biti član sindikata je i nužno i potrebno. Ali, mnogi to ne shvaćaju tako. Svi bi da se onaj drugi izbori za njegova prava“, kaže. Za sve što smo postigli, sami smo se izborili, ističe, a borimo se i dalje.

Jedno od ključnih pitanja sindikata je i pitanje beneficiranog radnog staža. Ta ideja postoji još 1980.-ih, kao inicijativa tadašnjeg ravnatelja J. Bamburača. Međutim, zapelo je u tadašnjem Saboru RH. „Ruku na srce“, objašnjava Budim, „ne

mogu se sa 65 godina zamisliti kako radim na psihijatriji. Psihijatrija ispljuje, ne toliko fizički, koliko psihički. Osnivač ove ustanove, dr. Ivan Barbot, je, navodno, tvrdio da svake godine svaki od nas koji radimo na psihijatriji dobijemo po jedan posto pomaka. Ne bih ga drukčije nazvao nego pomakom. E sad, to bi netko drugi trebao procjenjivati.“ U popovačkoj bolnici odnos uprave i sindikata je, napominje, primjeren. Sve se rješava dijalogom, nema posebnih sukoba, a uprava ne sputava aktivnosti sindikata. Ako se pojavi problem, kaže Budim, rješavamo ga u okvirima ovlasti. „U načelu, ravnateljica Marina Kovač, sada sanacijska upraviteljica, pokazuje podosta razumijevanja, iako imamo različita stajališta o nekim stvarima. To je i logično, oni raspolažu financijama koje moraju raspodijeliti, a mi smatramo da zaslužujemo više u odnosu na rad i školovanje. Mi smo ipak 24 sata s pacijentima“, objašnjava. „Moram priznati da satnice i dežuranje kod nas funkcioniraju jer se svi držimo zakonskih okvira. Čak smo se dogovorili u vezi s putnim troškovima, godišnjim odmorima itd. Imamo dogovor, dok smo u zakonskim okvirima, nećemo ući u sukob. I toga se svi držimo“, zaključio je Budim.(ir)

Ruku na srce, ne mogu se sa 65 godina zamisliti da radim na psihijatriji. Psihijatrija ispljuje, ne toliko fizički, koliko psihički, standardi su drukčiji nego u drugim ustanovama neopipljivi

ŽELJKO KUKIĆ, GLAVNI TEHNIČAR PSIHIJATRIJSKE BOLNICE LOPAČA, POVJERENIK NOVOOSNOVANE PODRUŽNICE HSS MS-MT-a

Uprava bolnice ne priznaje Kolektivni

Pshijatrijska bolnica Lopača ima status javne zdravstvene ustanove bez obzira na osnivača i na nju se primjenjuje Kolektivni ugovor za zdravstvo

Sa završenom višom medicinskom školom i, trenutno na drugoj godini magisterija na studiju sestrinstva, Željko Kukić glavni je tehničar Psihijatrijske bolnice Lopača, ali i povjerenik novoosnovane podružnice HSS MS-MT-a.

Podružnica strukovnog sindikata osnovana je, kako kaže, zbog toga što zaposlenici, medicinske sestre i tehničari, smatraju da su zakinuti u svojim pravima.

„Pravilnik o radu koji mi imamo oslanja se samo na dijelove Kolektivnog ugovora koji pogoduju poslodavcu, a ne nama.

Uopće nemamo koeficijente, prema KU, imamo bodove. Grad Rijeka već nam je dva puta po pet posto smanjio plaću tako da su smanjili vrijednost boda“, govori Kukić koji je u ime svoje sindikalne podružnice Upravi Psihijatrijske bolnice Lopača poslao dopis s pitanjem prema kojemu je pravilniku doneseno rangiranje po bodovima. Međutim, ni nakon dva mjeseca nije dobio odgovor.

Nedefiniran status

„Moramo imati sva prava iz Kolektivnog ugovora. Psihijatrijska bolnica Lopača ima status javne zdravstvene ustanove, bez obzira na osnivača i na nju se primjenjuje Kolektivni ugovor“ kaže Kukić.

S obzirom na to da Uprava Lopače ne priznaje KU, Kukić i društvo smatrali su da svoja prava mogu ostvariti preko

strukovnog sindikata.

„Mislim da će nam strukovni sindikat definitivno pomoći u tome jer se bori za naša prava. HSS MS-MT je fokusiran. U našem slučaju riječ je o problemima struke, nemamo koeficijente prema našoj stručnoj spremi. Želimo se izboriti za svoja prava“, objašnjava, osvrćući se posebno na dodatke iz Kolektivnog ugovora.

„Konkretno, sestra koja radi na psihijatriji ima dodatak za težinu posla, mi ovdje nemamo taj dodatak. Ja kao glavni tehničar nemam dodatak niti kao pomoćnik ravnatelja. Ni ja ni moje medicinske sestre, kojih je 34, nemaju nikakav dodatak. Njih 18 članovi su HSS MS-MT-a. Ostali čekaju da vide naše rezultate jer otprije imaju negativna iskustva sa sindikatima u zdravstvu. Čekaju da vide što ćemo napraviti pa da nam se pridruže. To je u redu“, kaže Kukić koji, kako napominje, već godinama prati rad HSS MS-MT-a.

„Prije sam smatrao da se kao član Uprave ne bih trebao baviti sindikalnim pitanjima. Ali, jednostavno, kad sam vidio da smo zakinuti u pravima, rekao sam idemo pitati gospođu Prašnjak na koji bismo način mogli surađivati. Tako smo došli do osnivanja podružnice sindikata. Medicinske sestre, članice sindikata, smatrale su da se baš ja, kao član Uprave, mogu izboriti za neka naša prava pa su me izabrale za predsjednika podružnice. Kad sam shvatio da sam član Uprave kad

U specijalnoj bolnici Lopača, čiji je osnivač Grad Rijeka, liječe se duševne bolesti i rehabilitira oboljele.

Zaposlenih je 90, od čistačica do članova Uprave, a bolnica u šest odjela ima 170 mjesta za pacijente. Bolnica je psihijatrijska od 1967. godine.

Upravi to odgovara i da nisam kad im tako odgovara, odlučio sam djelovati“, ističe.

Kukić je htio da rasprava o pravima zaposlenika ostane na razini ustanove, međutim, Uprava bolnice na čelu s ravnateljem Radimirom Rakunom, specijalistom psihijatarom, nije se oglasila.

Sukladno obrazovanju

Željko Kukić postavio je sebi cilj „staviti stvari na svoje mjesto“ što, kako smatra, znači da medicinske sestre trebaju imati svoje kompetencije, sukladno obrazovanju.

„Na žalost, prema trenutnom Pravilniku o radu u bolnici, one to nemaju. Taj Pravilnik nije u skladu s vremenom. Medicinske sestre su napredovale u svojoj struci i profesiji, postoje više i visoke škole. Sukladno tome, mijenjale su se i kompetencije.

A prema sadašnjemu Pravilniku o radu, kompetencije medicinske sestre pomoćnice su od prije trideset godina“, pojašnjava Kukić koji kritizira postojeći Pravilnik o radu.

„Od 34 medicinske sestre u Lopači imamo 11 prvostupni-

ka, što je visok postotak, a naš Pravilnik o radu ne prepoznaje prvostupnika kao kategoriju. Pokušat ćemo se preko sindikata izboriti da to uđe u Pravilnik“, najavljuje.

„Naš Pravilnik o radu baziran je na Zakonu o radu, ništa više. Oslanja se na Kolektivni ugovor samo ako Upravi odgovara, uglavnom kad treba ugroziti naša prava, primjerice kad se plaće smanjuju, ne plaća prekovremene itd. Ali, kad treba nešto platiti, odnosno obraniti prava radnika, onda tu KU ne dolazi u obzir, onda se pozivaju na Pravilnik o radu. Kažu, u Pravilniku o radu to ne postoji, a mi nismo potpisnici Kolektivnog“, objašnjava Kukić.

Psihijatrija je, ističe, težak posao, ne toliko fizički, koliko psihički.

„Morate biti uz pacijente, morate znati u kakvom su stanju itd. Radi se na tome da sve medicinske sestre, poput liječnika, dobiju 10 posto kao dodatak na plaću“, napominje.

U bolnici Lopača pojavio se još jedan problem. Naime, prije su prvostupnici i glavni tehničari imali dežurstva koja je ukinuo bivši ministar zdravlja Ostojić radi ušteda. Sad dežurstva imaju samo liječnici, a posao trpi.

„Liječnicima je sada teže, preko stručnog vijeća išao je apel Upravi u kojem piše da je pala kvaliteta rada zbog toga što dok dežuraju nemaju uza se sestre s višom medicinskom školom koje im mogu i znaju pomoći“, kaže Kukić. (ir)

Mi nemamo koeficijente, nego bodove, a Grad Rijeka već nam je dva puta po pet posto smanjio plaću tako da je smanjena vrijednost boda

Nacionalno vijeće HSS MS-MT-a u 'Lisinskom'

U Maloj dvorani KD-a „Vatroslav Lisinski“ 9. svibnja održan je 2. sastanak IV. saziva Nacionalnog vijeća HSS MS-MT-a.

Tom je prigodom obilježen i Međunarodni dan sestrinstva te 23. obljetnica osnutka HSS MS-MT-a. Naime, 11. svibnja 1991., uoči međunarodnog dana sestrinstva, skupina hrabrih i strukovno orijentiranih medicinskih sestara pokrenula je inicijativu za osnivanje posebnog strukovnog sindikata medicinskih sestara i tehničara.

HSS MS-MT postao je nezaobilazan čimbenik u borbi za materijalna prava medicinskih sestara i tenničara u socijalnom

dijalogu i kolektivnom pregovaranju. Sindikat danas okuplja više od 12 tisuća članova i najveći je strukovni sindikat u RH.

U povodu saziva Nacionalnog vijeća predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak podnijela je Izvješće o radu sindikata u 2013. godini, a odvjetnica Margita Plažanin Izvješće o pravnim poslovima u radu i aktivnostima sindikata u 2013. godini.

U „Lisinskom“ su u povodu sastanka Nacionalnog vijeća, obljetnice osnutka sindikata i Međunarodnog dana sestrinstva nastupili Zbor medicinskih sestara KBC-a Zagreb i KUD Šokačija iz Starih Mikanovaca.

Obilježen je i Međunarodni dan sestrinstva te 23. obljetnica osnutka HSS MS-MT-a

**Izvođači su svojim
izvedbama oduševili
članove Nacionalnog
vijeća HSS MS-MT-a**

Naknada plaće za vrijeme korištenja godišnjeg odmora radnika

Poštovani,

obračun naknade plaće za godišnji odmor kod nekih poslodavaca nije izvršen sukladno odredbama Zakona o radu i Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja. Zakon o radu (NN 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13) u čl. 60. st. 1. propisuje: „Za vrijeme korištenja godišnjeg odmora radnik ima pravo na naknadu plaće u visini određenoj Kolektivnim ugovorom, Pravilnikom o radu ili Ugovorom o radu, a najmanje u visini njegove prosječne mjesečne plaće u prethodna tri mjeseca (uračunavajući sva primanja u novcu i naravi koja sačinjavaju naknadu za rad)”, dok Kolektivni ugovor (NN br. 143/13) u čl. 37. st. 2. propisuje: „Radniku čija je narav posla takva da mora raditi prekovremeno, ili noću ili nedjeljom, odnosno zakonom predviđenim neradnim danom, koji dežura ili je pripravan, pripada pravo na naknadu plaće za godišnji odmor u visini prosječne mjesečne plaće isplaćene mu u prethodna tri mjeseca, ako je to za njega povoljnije”. Poslodavac u nekim slučajevima radniku naknadu plaće za korištenje godišnjeg odmora ne isplati sukladno zakonskim i podzakonskim propisima, nego u iznosu nižem od zakonom propisanog minimuma, a sve zato što naknadu plaće nije obračunavao kao prosjek prethodne tri mjesecne plaće, nego kao iznos prosječne vrijednosti jednog radnog sata u prethodna tri mjeseca.

Odredbe pozitivnih propisa kojima je uređen način obračuna naknade plaće za godišnji odmor, vrlo jasno i nedvosmisleno navode kako će naknada plaće radnicima biti isplaćena:

ZAKON O RADU

čl. 60. st. 1.

Za vrijeme korištenja godišnjeg odmora radnik ima pravo na naknadu plaće u visini određenoj kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, a najmanje u visini njegove prosječne mjesečne plaće u prethodna tri mjeseca (uračunavajući sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad).

KOLEKTIVNI UGOVOR ZA DJELATNOST ZDRAVSTVA I ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

čl. 37. st. 2.

Radniku čija je narav posla takva da mora raditi prekovremeno ili noću ili nedjeljom, odnosno zakonom predviđenim neradnim danom, koji dežura ili je pripravan, pripada pravo na naknadu plaće za godišnji odmor u visini prosječne mjesečne plaće isplaćene mu u prethodna tri mjeseca ako je to za njega povoljnije.

Sukladno navedenim odredbama jasno je i nedvojbeno da radniku za korištenje godišnjeg odmora mora biti isplaćena naknada plaće u minimalnom iznosu prosjeka njegove posljednje tri plaće.

Plaću radnika u zdravstvu čini osnovna plaća i svi dodaci, a radnicima koji rade u dežurstvima, isplata po toj osnovi također je dio plaće.

Prijašnji Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (NN br. 126/11) na isti je način obračunavao plaću za godišnji odmor. Nije od utjecaja činjenica što je utvrđen ništetnim, jer i drugi propis u vidu Zakona o radu čl. 60. uređuje da naknada plaće za vrijeme godišnjeg mora bit obračunata prema prosjeku plaće u prethodna tri mjeseca.

Vezano uz naputak Ministarstva zdravlja o obračunu naknade plaće od 22. kolovoza 2012. godine (koji očigledno nije u skladu s odredbama Zakona o radu), on ne oslobađa poslodavca obveze da se pri obračunu naknade pridržava zakonskih odredbi, odnosno konkretno odredbi čl. 60. Zakona o radu.

Slijedom takvih zakonskih i podzakonskih odredbi, jasno je da pri obračunu prosječne tromjesečne plaće radnika u obzir treba uzeti sve što je radniku isplaćeno, pa tako i rad u dežurstvu, a kao naknadu plaće za korištenje godišnjeg odmora potrebno je radniku isplatiti iznos koji odgovara prosjeku njegove tromjesečne plaće.

Naknada troškova prijevoza

Brojni članovi našeg Sindikata, u zadnje vrijeme javljaju nam se s upitom kako se obračunava naknada troška prijevoza i da li su nastupile određene izmjene u odnosu na dosadašnji način obračuna naknade.

Sklapanjem novog Kolektivnog ugovora za djelatnost socijalne skrbi koji se primjenjuje od 01. travnja 2014. godine niti jedan granski Kolektivni ugovor koji regulira pravo na naknadu za prijevoz više nije na snazi.

Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (u čl. 67.) regulira prava zaposlenika na naknadu troška prijevoza za dolazak na posao i odlazak s posla.

Ukoliko je u pitanju mjesto gdje je organiziran javni prijevoz koji zaposleniku omogućava redoviti dolazak na posao i povratak s posla naknada se utvrđuje u visini cijene mjesečne karte javnog prijevoza (kao dokaz se prilaže karta, račun), ako zaposlenik ne koristi mjesni javni prijevoz naknada troškova prijevoza isplaćuje se na način da se mjesečna naknada umanjuje za 25 % (75% cijene mjesečne karte).

Povjerenstvo za tumačenje temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama je donijelo Tumačenje br. 26/67 a koji glasi: "Ako je mjesni javni prijevoz u gradu organiziran i moguće je kupiti mjesečnu kartu ali on ne omogućava zaposlenicima redoviti dolazak na posao i odlazak s posla (*neorganizirani prijevoz prema stavku 18. čl. 67. TKU*) troškove prijevoza treba nadoknaditi u visini cijene mjesečne karte toga grada u punom iznosu."

Ako zaposlenik stanuje i radi u mjestu gdje nema organiziranog javnog prijevoza nadoknađuju mu se troškovi prijevoza koji se utvrđuju u visini cijene mjesečne karte javnog prijevoza najbližeg mjesta u kojem je taj prijevoz organiziran odnosno isplaćuje mu se naknada po prijednom kilometru ako je to za poslodavca povoljnije (0,75 kn po prijednom kilometru).

Kada se radi o mjesnom prijevozu, tada je situacija takova da zaposlenik stanuje i radi u istom mjestu. Ukoliko je udaljenost od adrese stanovanja do adrese rada najmanje 2 kilometra ima pravo na naknadu troška mjesnog prijevoza. Pod pojmom "adresa stanovanja" podrazumijeva se adresa s koje zaposlenik najčešće dolazi na posao i s posla (*Tumačenje br. 5/67 Povjerenstva za tumačenje TKU*).

TKU propisuje u čl. 67. st. 4.: "Zaposlenik koji ima manje od 2 km od adrese stanovanja do adrese rada, odnosno manje od 2 km od stanice međumjesnog prijevoza do adrese rada ili do adrese stanovanja, nema pravo na naknadu troškova mjesnog prijevoza u mjestu stanovanja, odnosno u mjestu rada," dok je u st. 17. propisana iznimka od tog ograničenja: "Na zaposlenike s tjelesnim oštećenjima donjih ekstremiteta te na slijepe

osobe, a sve utvrđeno prema općim propisima, ne primjenjuje se ograničenje iz stavka 4. ovoga članka."

"Zaposleniku se nadoknađuju troškovi međumjesnog prijevoza za dolazak na posao i povratak s posla međumjesnim javnim prijevozom koji omogućava zaposleniku redovit dolazak na posao i povratak s posla u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne, odnosno pojedinačne karte, ukoliko je adresa stanovanja udaljena do 100 km od adrese rada." Dakle međumjesni prijevoz je prijevoz od mjesta stanovanja do mjesta rada i obrnuto, odnosno to je prijevoz kada je mjesto stanovanja zaposlenika različito od mjesta njegovog rada. Prema tome zaposlenik koji stanuje u jednom mjestu a poslove obavlja u drugom mjestu pa udaljenost od mjesta stanovanja do mjesta rada iznosi do 100 km, tada se visina naknade za međumjesni prijevoz određuje u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne ili pojedinačne karte organiziranog javnog prijevoza. "U slučaju udaljenosti od adrese stanovanja do adrese rada većoj od 100 km, naknada troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim i međumjesnim javnim prijevozom, utvrđuje se u visini 0,65 kn po prijednom kilometru, posebnom odlukom nadležnog ministra"

Tumačenje br. 28/67: "Zaposlenik koji ima organiziran zonski javni prijevoz koji mu omogućava redovit dolazak na posao i povratak s posla, može se izjasniti za godišnju ili mjesečnu kartu za zonski prijevoz, a ako takav prijevoz ne želi koristiti isplatit će mu se naknada u visini cijene zonskog prijevoza umanjenoj za 25 %."

Kada zaposlenik koristi međumjesni i mjesni prijevoz moguća je kumulacija naknade za navedene prijevoze. Zaposlenik u situaciji kada koristi jedan i drugi prijevoz ostvaruje kumulirane troškove koji mu se nadoknađuju u visini stvarnih izdataka, ali je potrebno da je udaljenost najmanje 2 km od mjesta stanovanja do mjesta rada. Zaposlenik ostvaruje kumulativno pravo na naknadu mjesnog prijevoza u mjestu stanova-

nja ako stanuje na udaljenosti većoj od 2 km od najbliže stanice javnog prijevoznika, zatim pravo na naknadu za međumjesni prijevoz i naknadu za mjesni prijevoz u mjestu rada ukoliko je adresa mjesta rada više od 2 km udaljena od stanice javnog prijevoznika.

Zaposlenik koji ima mogućnost dolaska i odlaska na posao javnim prijevozom a isti ne koristi, ili kada nije organiziran javni međumjesni prijevoz, ima pravo na naknadu u visini od 0,75 kn po kilometru kada koristi za dolazak na posao osobni automobil.

Na temelju planera putovanja Hrvatskog autokluba utvrđuje se točna udaljenost od adrese stanovanja do adrese mjesta rada. Tumačenje br. 46/67: "Zaposlenik koji ima manje od 2 km od adrese stanovanja do adrese rada, nema pravo na naknadu troškova prijevoza primjena planera putovanja Hrvatskog autokluba primjenjuje se kao pomoćno sredstvo samo u slučaju kada nije nesporno ili notorno da zaposlenik prelazi udaljenost manju od 2 km prema uređenom najbližem pješačkom putu (ulice s uređenim pločnikom, pješačke zone, pothodnici, nathodnici). Stoga zaposlenik koji može prijeći pješke navedenu udaljenost prema uređenom pješačkom putu, nema pravo na naknadu troškova mjesnog prijevoza."

Zaposlenik sukladno čl. 67. TKU nema pravo na naknadu troškova prijevoza za vrijeme godišnjeg odmora, rođilnog dopusta, privremene spriječenosti za rad i za druge dane kada zaposlenik više od dva dana nije u obvezi dolaziti na posao. Zaposleniku koji ne dolazi na posao do dva dana to navedeno razdoblje ne utječe na visinu naknade za prijevoz. Tumačenje br. 11/67: "Zaposleniku koji je kupio mjesečnu kartu (za mjesni i/ili međumjesni prijevoz) prije razloga spriječenosti za dolazak na posao, naknada troškova kupljene karte neće se umanjivati za dane spriječenosti dolaska na posao."

Čl. 67. st.11. TKU: "Poslodavac zaposleniku kupuje mjesečnu ili godišnju kartu ili mu nadoknađuje stvarne troškove prijevoza, prema predloženim računima, odnosno kupljenim prijevoznim kartama, o čemu se zaposlenik mora izjasniti na početku godine." Zaposlenici su obvezni pružiti dokaz poslodavcu, i to isprave, da su stvarno nastali izdaci za prijevoz, pa slijedom su toga obvezni dostaviti prijevozne karte ili račune. Tumačenje br. 43/67: "Račun mora sadržavati podatke iz kojih je vidljiva relacija putovanja i datum, te po mogućnosti ime i prezime zaposlenika i broj iskaznice."

Poslodavac ne priznaje potvrdu o kupnji karte jer ista se ne smatra valjanom ispravom za ostvarenje prava na puni iznos mjesečne naknade, dakle u prilog tome govori Tumačenje br. 20/67: "Potvrda o visini mjesečne karte nije dokaz iz st. 11. čl. 67. TKU."

Naknada za trošak prijevoza isplaćuje se najkasnije do 15. u mjesecu za tekući mjesec.

Odvetnica Margita Plažanin

ZAŠTO JE MINISTAR OSTOJIĆ MORAO OTIĆI

U zdravstvu RH nikad nije bila gora situacija

Može li novi ministar zdravlja Siniša Varga „popraviti“ ono što je njegov predhodnik Rajko Ostojić „pokvario“ odnosno nije učinio u protekle dvije i pol godine da bi hrvatsko zdravstvo bilo učinkovitije? Prema prvim izjavama novom ministru ne manjka ambicija i vjere u vlastite mogućnosti no povijest nas kao dobra učiteljica tjera na oprez. Dapače, već je u prvim svojim izjavama najavio rušenje najvećeg dijela onog o čemu je njegov predhodnik govorio protekle dvije i pol godine pod egidom zdravstvene reforme.

Nažalost, svi oni koji rade u zdravstvu ali i oni kojima ono čuva zdravlje i spašava život jednoglasni su u ocijeni sadašnjeg trenutka – u hrvatskom zdravstvu nikad nije bilo gore ali to ne znači da ne može biti još lošije. Boje se da bi ih realizacija velikih obećanja i dalje mo-

Dok je bio ministar, Ostojić je gotovo svakodnevno trebao surađivati i usklađivati svoje poteze s bivšim direktorom HZZO-a, ali su oni zapravo funkcionirali kao raštimani orkestar u kojem nitko s nikim ne razgovara. Najveći ceh te nesuradnje platili su pacijenti.

gla zaobilaziti. Uostalom, kad je Ostojić došao na čelo resora javnost je slušala o tome kako će se u šest mjeseci prepoloviti liste čekanja, kako će liječnici imati dovoljno potrošnog materijala da mogu raditi sve što pacijenti trebaju, kako će se konačno izbrisati višegodišnja nepravda o nevaloriziranju obrazovanja medicinskih sestara, kako će novi plan organizacije bolnica uštedjeti 400 milijuna kuna... No, najveći grijeh bivšeg ministra na početku njegova mandata, slažu se svi, sigurno je bilo olako prepuštanje

dva posto zdravstvenog doprinosa državnom proračunu. U staru sustavu je nedostajalo godišnje gotovo 3 milijarde kuna pa onda ne čudi da su morale uslijediti sanacije jer bez njih hrvatsko bi zdravstvo teško moglo opstati. Ministar je dakako tvrdio da je to odricanje moguće bez posljedica po pacijente.

Naravno to je samo dio onog što je javnost slušala u gotovo svakom javnom istupu ministra a da se ništa zapravo nije realiziralo ili se kao u slučaju smanjenja doprinosa pokazalo kao potpuni promašaj. Prvo je „palo“ obećanje o smanjenju lista čekanja koje nisu ostale čak na istoj razini kao u trenutku kad je Ostojić sjedao na ministarsku fotelju nego su toliko produžene da čak i pacijenti za koje se sumnja da imaju rak debelog crijeva na kolonoskopiju trebaju čekati i više od pola godine. Prema podacima HZZO-a u svibnju je na neki pregled ili zahvat čekalo više o 600.000 osoba. Opterećenost medicinskih sestara i tehničara više je nego očita. U sustavu zdravstva nedostaje najmanje 12.000 medicinskih sestara, a one koje rade toliko se iscrpljuju da se postavlja pitanje njihove fizičke izdržljivosti. Osim toga, medicinske sestre su u mnogim ustanovama zakinute, ne plaćaju im se prekovremeni sati pa je nezadovoljstvo sve jače. A tužbe sve češće. Osim toga, na djelu je i zabrana zapošljavanja medicinskih sestara. Nakon što je bivši ministar Ostojić na pitanje o problemima medicinskih sestara zabijao glavu u pijesak, pitanje je kako će se postaviti novi mini-

star. Umjesto realizacije Ostojićeva obećanja da će bolnice imati sredstava za rad, liječnici su prisiljeni odbijati pacijente jer primjerice pacemakera obično imaju za polovicu od broja pacijenta koji taj uređaj trebaju u jednom mjesecu. Nema ni dovoljno lijekova i sredstava za pranje, sestrinske uniforme nemaju se od čega kupovati...I ne samo to. Bivši je ministar prošle godine snizio cijene bolničkih usluga za 40 posto a sve ne bi li smanjeni bolnički limiti „pokrili“ veći broj usluga. Rezultat je da specijalistički pregled košta jedva 30 kuna. Umjesto čudotvorstva uslijedila je gruba realnost odnosno trežnjenje koje je pokazalo da većina općih bolnica u Hrvatskoj s limitima koje im je odredio HZZO ne može pokriti niti zakonski određene plaće zaposlenih. Agonija se nastavlja pa tako neki izračuni govore da bolnice svakog mjeseca generiraju 150 do 200 milijuna kuna novih dugova.

Ostojić je također dugo najavljivao tzv. master plana bolnica kojim je trebao smanjiti broj akutnih kreveta za čak 40 posto a broj bolnica s 31 na 19. No, baš na dan kad ga je premijer Zoran Milanović smijenio bivši je ministar kao zadnji posao Vladi predložio taj nacionalni plan reorganizacije bolnice što je u startu značilo da je njegova realizacija upitna. Ubrzo je to dobilo i potvrdu jer je novi ministar Siniša Varga procijenio da je master plana u ovom trenutku preveliki obrat koji neće dati rezultata. Zbog toga je već najavio „češljanje“ plana i moguće izmjene koje bi imale više veze

sa stvarnošću. No, čini se da je realnije očekivati da će ta velika knjiga ostati tek lista želja bivšeg ministra koja na Vargu nije ostavila osobiti dojam. Dapače, premda je Ostojić tvrdio da bi master plan uštedio zdravstvu 400 milijuna kuna, Varga tvrdi da bi za njegovu provedbu trebalo barem milijarda i pol dodatnih kuna! Ostavština bivšeg ministra je i smjenski rad u bolnicama koji će

njegov nasljednik, kaže, ukinuti i ponovo uvesti dežurstva i to već prije sezone godišnjih odmora jer u suprotnom ne bi bilo moguće organizirati rad odnosno bolnice bi mogle samo na kolektivni godišnji. Baš taj smjenski rad koji je Ostojić uveo, kako je rekao, jer to traži EU, bio je kamen spoticanja s liječnicima veći dio njegova mandata. Naprosto Hrvatska nema dovoljno liječnika za

smjenski rad a niti novaca da plati 30 posto više liječnika (da ih i ima) koliko bi ih trebalo za novu organizaciju posla. Ne treba zaboraviti da od rujna prošle godine liječnici štrajkuju nezadovoljni kolektivnim ugovorom. Štrajk i dalje traje, istina trenutno je u mirovanju, pa Vargi ostaje riješiti i taj vrući krumpir koji mu je ostavio njegov prethodnik.

Inače, Varga kao direktor HZ-

ZO-a i Ostojić kao ministar premda su trebali gotovo svakodnevno surađivati i usklađivati svoje poteze zapravo su funkcionirali kao raštimani orkestar u kojem nitko s nikim ne razgovara. Najveći ceh te nesurađnje platili su pacijenti koji sve teže dolaze do zdravlja, a potom i zaposleni u zdravstvu. Vjerojatno je zato prvi Vargin potez bio smjena svih Ostojićevih suradnika u ministarstvu, a potom i predsjednika sanacijskih vijeća bolnica. U HZZO-u je postavio svoje ljude pa će vjerojatno Zavod i Ministarstvo pod Varginim zapovjedištvom biti „jedna duša i jedno tijelo“ premda ta priča nije zamišljena na taj način. Naprosto, politika je u ministarstvu, a izvedba u HZZO-u, no ta će se granica vjerojatno izbrisati u Varginom mandatu.

U svakom slučaju, novi ministar imat će malo komotniji financijski start jer je zdravstvu nedavno vraćeno dva posto doprinosa, ali je pitanje koliko će to pomoći ako se ostvari Vargina najava da će HZZO do kraja rujna izaći iz riznice. Naime, državni proračun ima poriličan broj rupa koje krpa svim što mu dođe pod ruku. Varga računa da će izlaskom iz riznice HZZO-ov proračun dobiti sve što mu po zakonu pripada uključujući i primjerice porez na duhanske proizvode, plaćanje zdravstvenog osigurnja za neosigurane osobe i one koje su osigurane po posebnim propisima... Da se željelo, proračun je te svoje obveze i do sad mogao izvršavati a pouzdano to nije učinjeno u punoj obvezi. Zbog toga i zdravstvene dubioze imaju svoje repove u ostatku proračuna. No, Vargin projekt izlaska iz riznice mogao bi se odgoditi i zbog nekih formalnih prepreka.

Primjerice, država još uvijek nije osnovala jedinstveni novčani fond preko kojeg bi išle sve naknade uključujući i one koje se trenutno isplaćuju iz zdravstvenog novčanika.

Nedvojbeno je da novi ministar ima svoje viđenje zdravstvenog sustava Hrvatske. Pitanje je samo podudara li se ono s očekivanjima pacijenta, liječnika, medicinskih sestara i drugih zdravstvenih djelatnika.

Nadamo se i vjerujemo da će biti određenih pomaka nabolje. No, s obzirom na vrijeme koje mu je na raspolaganju do kraja mandata pitanje je hoće li se Vargini planovi stići realizirati.

Ivica Radoš

Kronika HSSMS MT-a (siječanj - srpanj)

INTERVJU PREDsjedNICE GLAVNOG VIJEĆA ANICE PRAŠNjAK U ČASOPISU "MOJ GLAS"

Predsjednica Glavnog vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara Anica Prašnjak gostovala je u božićnom broju časopisa medicinskih sestara, tehničara i primalja KB Sveti Duh "Moj Glas" gdje je kao gošća časopisa dala intervju u kojem je bilo riječi o aktualnim temama u sestrinstvu kao i o štrajku i pregovorima sa Ministarstvom zdravlja koji su svakako obilježili i bili glavna tema zdravstva u prethodnoj godini.

Sastanak u HKMS-u

Dana 06. 02. 2014. održan je sastanak u Hrvatskoj komori medicinskih sestara gdje su se razmatrala pitanja u svezi Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova, razine obrazovanja te druga pitanja vezana za Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

U petak 07. 02. 2014. održan je sastanak u Dječjoj bolnici Srebrnjak također u svezi primjene novog Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja kao i svih ostalih pitanja sestrinstva i problema koja se prvenstveno odnose na neplaćanje prekovremenih sati. Nakon konstruktivne rasprave dogovoreno je da su radnici spremni aktivno sudjelovati sa upravom u rješavanju svih nastalih problema, a sve u cilju isplate neplaćenih prekovremenih sati. Aktualna problematika u sestrinstvu odnosi se na novu Vladinu Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti pa Vam stoga u nastavku donosimo članak iz Novog lista u kojem je Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća jasno izrazila nezadovoljstvo novom Vladinom uredbom koja nije u skladu sa potpisanim Sporazumom.

Održana konferencija za novinare

Slijedom aktualne problematike u sustavu javnih i državnih službi, odnosno konstantnom smanjenju plaća radnika u Hrvatskoj, Matica hrvatskih sindikata održana je 17. veljače press konferenciju na kojoj su predstavnici sindikata jasno iznijeli realno stanje u državi kao i probleme s kojima se zaposleni radnici pa tako i cijelo društvo sve teže nosi.

Na održanoj konferenciji za novinare čelnici sindikata kritizirali su loš socijalni dijalog sa Vladom kao i poteze Vlade koji se odnose na najavu smanjenja plaća u javnim službama kojim bi Vlada uštedjela na Državnom proračunu, te time oštetila radnike novim rezovima na njihovim plaćama.

Predsjednica Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara i medicinskih tehničara Anica Prašnjak osvrnula se na probleme medicinskih sestara kao i na lošu provedbu Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja u zdravstvenim ustanovama te slijedom toga pozvala resornog ministra da se očituje u rješavanju aktualnih problema u zdravstvu.

Rezultati provedenog izjašnjavanja o podršci za generalni štrajk

Rezultati provedenog izjašnjavanja članova sindikata o provedbi generalnog štrajka protiv donošenja novih zakona koji umanjuju radnička prava pokazali su da više od 90% članova podupire organizaciju i provedbu štrajka u cilju zaštite radničkih prava. Izjašnjavanje koje se provodilo od 13. do 24. siječnja sa svrhom sprečavanja donošenja novoga Zakona o radu i Zakona o povremenim poslovima u organizaciji pet sindikalnih središnjica pokazalo je veliku potporu članstva u provedbi generalnog štrajka te time potvrdilo veliko nezadovoljstvo u donošenju jednostranih odluka i zakona Vlade.

Prema ukupnim rezultatima provedenog izjašnjavanja sindikalnog članstva čak 92,31% članova poduprla je generalni štrajk, dok je 6,77% glasača bilo suprotnog mišljenja, a svega 0,92% glasova smatralo se nevažnim.

Održano predavanje u Zadru

Dana, 25. veljače 2014. godine predsjednica Glavnog vijeća Anica Prašnjak i Odvjetnica Margita Plažanin održale su predavanje u Općoj bolnici Zadar na temu Kronologija događanja prije i poslije potpisivanja Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja kao i drugih aktualnih tema na području rada medicinskih sestara.

Na sastanku neposredno prije predavanja raspravljalo se o svim problemima medicinskih sestara na odjelu hemodijalize.

Sindikalni povjerenik Dragana Čupić iznijela je sve činjenice vezane za problematiku i zajednički sa svojim kolegicama i glavnom sestrom doprinijela razrješenju spornih pitanja.

Predavanje je održano u dvorani Opće bolnice Zadar, a veliki odaziv medicinskih sestara, medicinskih tehničara kao i svih ostalih zaposlenih u zdravstvenim ustanovama koji su prisustvovali predavanju, pokazao je veliko zanimanje za aktualno stanje u zdravstvu kao i želju u rješavanju problema s kojima se susreću radnici u zdravstvu.

Štrajk solidarnosti i prosvjed na trgu sv. Marka

Dana 25. veljače 2014. godine u svim ustanovama, institucijama i tvrtkama u vremenu od 12:00 do 14:00 sati održan je štrajk solidarnosti u znak potpore radnicima trgovačkih društava ARENA Modna kuća Pula d.o.o. i ZRC Lipik, d.d. zbog višemjesečne neisplate plaća, a 26. veljače 2014. godine organiziran je veliki pro-

svjed na Trgu sv. Marka protiv novih izmjena Zakona o radu.

Štrajku solidarnosti pridružili su se i članovi Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara koji su u znak potpore na svojim radnim mjestima iskazali potporu i solidarnost radnicima kojima su ugrožena radnička prava.

TREĆA SJEDNICA ZAJEDNIČKOG POVJERENSTVA ZA TUMAČENJE KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA DJELATNOST ZDRAVSTVA I ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Na trećoj sjednici Zajedničkog povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja održane 20. siječnja 2014. godine u Ministarstvu zdravlja ugovorne strane raspravljale su i odgovarale na predmetna pitanja iz Kolektivnog ugovora, a ujedno su donijeti Zaključci sa Prve sjednice Zajedničkog povjerenstva od 07. siječnja 2014.

MINISTARSTVO ZDRAVLJA OBZNANILO NACIONALNI PLAN RAZVOJA KLINIČKIH BOLNIČKIH CENTARA, KLINIČKIH BOLNICA, KLINIKA I OPĆIH BOLNICA

Ministarstvo zdravlja obznanilo je Nacionalni plan razvoja kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica, klinika i općih bolnica za razdoblje od 2014. do 2016. godine. Master plan bolnica u Hrvatskoj jedna je od reformskih mjera Vlade kojima se nastojalo ostvariti ciljeve koji se prvenstveno odnose na poboljšanje dostupnosti i ostvarivanje kvalitete u pružanju zdravstvene zaštite kao i racionalizaciju u upravljanju zdravstvenih ustanova.

U tom vidu otvorena je javna rasprava u periodu od 18. ožujka do 18. travnja 2014. godine kako bi resorno Ministarstvo dobilo punu informaciju, komentare, sugestije i kritike od cjelokupne javnosti.

MATICA HRVATSKIH SINDIKATA PODNIJELA USTAVNOM SUDU PRIJEDLOG ZA OCJENU USTAVNOSTI ZAKONA O USKRATI PRAVA NA UVEĆANJE PLAĆE PO OSNOVI OSTVARENIH GODINA RADNOG STAŽA (4,8,10 %)

Dana 07. travnja 2014. godine Matica hrvatskih sindikata održala je konferenciju za medije pred zgradom Ustavnog suda povodom podnošenja Prijedloga za ocjenu ustavnosti Zakona o uskrati prava na uvećanje plaće po osnovi ostvarenih godina radnog staža (4, 8 i 10 %). Tom prigodom istaknuto je da se Zakonom o uskrati derogiraju Kolektivni ugovori što je protivno međunarodnom pravu i konvencijama Međunarodne organizacije rada koje je Hrvatska ratificirala. Čelnici Matice hrvatskih sindikata očekuju da Ustavni sud donese pravednu odluku a do donošenja konačne odluke da privremenom mjerom zabrani primjenu zakona.

STRUČNI SASTANAK U KBC "SESTRE MILOSRDNICE"

Dana 06. svibnja 2014. održan je stručni sastanak - predavanje o primjeni Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja u Kliničkom bolničkom centru "Sestre milosrdnice", uz pravni osvrt na primjenu Kolektivnog ugovora u zdravstvu. Konstruktivnim raspravama svi prisutni su upoznati s primjenom Kolektivnog ugovora u praksi te aktualnom problematikom kojoj se susreću medicinske sestre i tehničari u svojim zdravstvenim ustanovama.

PREDAVANJE U ZADRU 16.05.2014

Predsjednica Glavnog vijeća Anica Prašnjak i odvjetnica Margita Plažanin održale su 13. svibnja 2014. godine predavanje u Općoj bolnici Zadar. Tema predavanja je bila "Oblici rada u sustavu zdravstva - radno vrijeme, rad u turnusu, smjenama i prekovremeni rad te Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja", uz pravni osvrt na rad u turnusu i Kolektivni ugovor.

SASTANAK S PREDSJEDNICOM USTAVNOG SUDA

Dana 21. svibnja 2014. godine održan je sastanak predsjednika Matice sindikata Vilima Ribića i predsjednice Glavnog vijeća HSSMS-MT Anice Prašnjak s predsjednikom Ustavnog suda Jasnom Omejec. Tema sastanka je bila rješavanje zahtjeva za ocjenu suglasnosti pojedinih zakona koji se tiču prava radnika. Tom prilikom, predsjednica Ustavnog suda je upoznala prisutne s činjenicom da sud radi na predmetima iz 2011. godine.

ZAKON O USKRATI PRAVA NA UVEĆANJE PLAĆA PO OSNOVI OSTVARENIH GODINA RADNOG STAŽA

Dana 21. ožujka 2014. godine Hrvatski sabor je usvojio Zakon o uskrati prava na uvećanje plaće po osnovi ostvarenih godina radnog staža. Ova uskrata primjenjivala bi se od 01. travnja 2014. godine pa sve do 31. prosinca 2014. godine. Dana 02. prosinca 2013. godine Vlada RH i Sindikati su sklopili Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja gdje je u članku 60. ugovoreno pravo na uvećanje plaće po osnovi ostvarenih godina radnog staža i to u visini od 4,8,10 %. Donošenjem navedenog Zakona Vlada je postupila protivno Konvenciji br. 98 Međunarodne organizacije rada (MOR) i time je prekršila međunarodni ugovor. Navedeni Zakon osporit će se pred Ustavnim sudom gdje će se podnijeti prijedlog radi ocjene ustavnosti Zakona.

TUHELJSKE TOPLICE - SEMINAR "ZAŠTITA NA RADU I SINDIKALNO ORGANIZIRANJE"

Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara organizirao je drugi po redu seminar na temu "Zaštita na radu te sindikalno organiziranje i informiranje" u razdoblju od 20. 03. 2014. do 22. 03. 2014. koji se održao u Tuheljskim toplicama, u hotelu Terme Tuhelj. Osnovni cilj seminara bio je osposobljavanje zdravstvenih radnika za sigurno obavljanje poslova i prilagođavanje zahtjevima koji se pojavljuju kao uvjeti za rad na poslovima u struci kao i unapređenje sindikalnog organiziranja i komuniciranja.

Predavači na održanom seminaru bili su: Anica Prašnjak, bacc. med.techn., Predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT, Vladimir Stanković, bacc.med.techn. – Predsjednik Povjerenstva za edukaciju, Boris Jureša, stručnjak zaštite na radu, Margita Plažanin, dipl. iur.

REFERENDUM PROTIV OUTSOURCINGA

Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara-medicinskih tehničara izražava svoju podršku referendumu za donošenje zakona kojim bi se zabranio outsourcing pratećih i neosnovnih djelatnosti u javnom sektoru. Zakon kojim bi se zabranio outsourcing onemogućio bi privatizaciju pratećih i neosnovnih djelatnosti, te samim time povećanje cijena i smanjivanje kvalitete pruženih usluga. Pozivamo sve naše članove i sve ostale građane Republike Hrvatske da stave svoj potpis za ovu inicijativu, kako bi zajednički pokazali solidarnost s našim (privatizacijom) ugroženim sugrađanima.

Sindikalne sports

U organizaciji Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara (HSS MS-MT) i Sindikata zaposlenika u zdravstvu Hrvatske (SZZH) u rovinjskom turističkom naselju Amarin od 28. svibnja do 1. lipnja 2014. godine održani su tradicionalni 18. sindikalno-sportski susreti zdravstva Hrvatske.

U sastavu Organizacijskog odbora ovogodišnjih igara bili su u ime HSS MS-MT-a gospođa Anica Prašnjak i Petar Budim, a u ime SZZH Roberta Čibarić i Boris Majetić. Sportski susreti, održani pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja, otvoreni su uz pozdravne riječi Anice Prašnjak, predsjednice Glavnog vijeća HSS MS-MT-a, koja je ujedno bila predsjednica Organizacijskog odbora Igara, Roberta Čibarića, predsjednika SZZH, te Lina Žufića, direktora turističkog naselja Amarin.

Na susretima se okupilo 672 sudionika iz 36 zdravstvenih ustanova Republike Hrvatske koji su se natjecali u petnaest sportskih disciplina. Najbolje ukupne rezultate postigla je Opća bolnica Pula s osvojenih 258 bodova.

Osim igara, u turističkom naselju Amarin održana je i sindikalna tribina na temu Primjena Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja u praksi.

Predavač je u ime pravne službe HSS MS-MT-a bila odvjetnica Margita Plažanin.

Na zatvaranju igara predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a gospođa Anica Prašnjak najavila je da će sindikat, osim moralne, stradalim članovima sindikata u poplavama pogođenim područjima Slavonije uputiti i materijalnu pomoć.

PLASMAN	NAZIV USTANOVE	MJESTO	Ukupno
1	OB PULA	PULA	258
2	OB "DR.J.BENČEVIĆ"	SL.BROD	88
3	NPB POPOVAČA	POPOVAČA	64
4	KP VRAPČE	ZAGREB	63
5	OB "TOMISLAV BARDEK"	KOPRIVNICA	45
6	CENTAR ZA AUTIZAM	ZAGREB	44

ke igre u Rovinju

Hrvatski oproštaj od Svjetskog nogometnog prvenstva u Brazilu

Detalj s nogometne utakmice na Sindikalno-sportskim igrama u Rovinju

Debakl Vatreneih rastužio i članove sindikata

Hrvatska reprezentacija je rastužila navijače po cijelom svijetu porazom od Meksika i povratkom kući iz Brazila. Neuvjerljiva igra nije bila dovoljna da Vatrene produče treće kolo i ostanu u daljnjem natjecanju na Svjetskom nogometnom prvenstvu

Razočaranje i tuga, nakon poraza, bili su vidljivi na licima hrvatskih navijača među kojima su i brojni članovi HSS MS-MT-a. Bio je to loš dan za Hrvatsku.

Igrači se nakon poraza nisu opravdavali, našli su ga u svojim pogreškama, lošoj igri

i snazi suparnika. Međutim, riječ je o samo jednoj utakmici. Hrvatsku reprezentaciju čekaju brojni izazovi, imamo kvalitetne igrače pa se u daljnjim natjecanjima nadamo boljim rezultatima.

Naprijed, Hrvatska!

